

Domoljub

Ljubljani, 6. maja 1936

Leto 49 • Štev. 19

Šenčurski dogodki v pravi luči

Ne samo po vsej Sloveniji, po vsej državi so znani tako imenovani Šenčurski dogodki, ki jih je prejšnji diktatorski režim umetno napravil. Diktatorski režim je hotel prirediti v ponosnem Šenčurju velik shod in s tem svetu pokazati, kako slovensko ljudstvo odobrava njegovo politiko. Poslal je na shod svojega poslanca, da bi zbranimu ljudstvu proslavljal režim nasilja, ki je hotel za vsako ceno upogniti pravo voljo Slovencev. Na shod so vabili široko naokoli. Naše ljudstvo so pozivali, naj se shoda v velikem številu udeleži. Ljudstvo se je povabilu odzvalo in prišlo v Šenčur v ogromnem številu. Bilo jih je nekaj tisoč. Toda ti tisoči niso prišli, da bi ploskali poslancu diktatorskega režima, marveč, da bi, ker so povabljeni na shod, svobodno povedali svojo misel in svobodno izrazili svojo voljo. Tega pa diktatorski režim ni mogel trpeti. Povabljeni množici je zabranil dostop na shod. Ker se je pa množica le hotela udeležiti shoda, je režim tej povabljeni množici odgovoril v obliki najkrutejše sile.

Ker množica ni hotela režima zlepa odobravati, je režim sklenil, da jo prisili zgrda. Začeli so se »šenčurski dogodki«. Poštene državljane so začeli loviti in jih vlačiti v zapore. Zaslíšavanj in preiskavanj ni bilo ne konca ne kraja. Izmed mnogih, ki so sedeli v ljubljanskih ječah, so izbrali nekaj naprej določenih in jih poslali pred belgrajsko sodišče za zaščito države. Kako je tam bilo, je še v živem spominu in v slovenski politični zgodovini ne bo nikdar pozabljeno. Tudi ti, ki so jih odvedli v Belgrado, so se vrnili zopet na svoje domove. Eden izmed njih šele čez 18 mesecev. Prišli so pa končno ne vsi domov in so opravljali doma pošteno naprej svoje stanovsko delo in izvrševali vestno svoje državljanske dolžnosti, kakor so jih celo svoje življenje vestno izvrševali. Brezvestneži so vpili nad njimi in nad delovnimi domačini, da so protidržavni, uporniki, grobokopi, separatisti. Hoteli so pa le biti pošteni Slovenci, dobri državljani, pridni kmetje in delavci, kar so dejansko vse svoje življenje bili. Taki so bili njihovi predniki, taki so bili ves čas oni sami in take bodo ostale tudi njihove družine in rod, ki iz njih izhaja. Nasilneži so hoteli poštenemu Šenčurju vtisniti v lice žig sramote. Vtisnili so pa le sebi sramotno znamenje za večne čase. Svobodoljubnega ljudstva vsi ti krivični očitki niso dosegli. Previsoko je bilo vzvišeno v svoji dejanski poštenosti nad nasilneži in njihovimi očitki.

Strast je slepa in slaba svetovalka. Režim ni mogel doseči tega, kar je nameraval. Hotel je spraviti na kolena to ljudstvo, ki je trdno zraslo s svojo zemljo, ponosno in kremenito, kakor vesele gora, ki ga gleda vsak dan.

V nedeljo, 3. maja so se zopet v Šenčurju odigrali Šenčurski dogodki. Nosilec dogodkov je bilo zopet svobodoljubno in delavno šenčursko

ljudstvo. Oblast je pozvala to ljudstvo, naj svobodno pove svoje mišljenje in si v svobodnih volitvah izbere svojo občinsko samoupravo. Ljudstvo je bilo pozvano in sedaj ni bilo nikogar, ki bi mu branil svobodno povedati svoje mišljenje,

Zaslujni ponovno izvoljeni šenčurski župan gosp. Anton Umnik.

Za vzajemno vzgojno delo

Menda ga ni, ki bi ne videl in ne priznal, da je vzajemno delo očeta in matere predpogoj za dobro vzgojo otrok v družini. Ne sme oče rušiti, kar mati zida, in obratno! Mati mora čuvati pred otroci očetov ugled in oče materinega. Nesoglasja med očetom in materjo zelo otežkočajo dobro vzgojo. To je tudi razlog, zakaj katoliška Cerkev ovira zakonsko zvezo med katoličani in nekatoličani.

Naloga šole je, da nadaljuje delo staršev. Ni samo pravica, ampak tudi stroga dolžnost krščanskih staršev, da zahtevajo v šolah dobro versko vzgojo svojih otrok. Potrebi verske vzgoje mladine bi bilo ustrezno prav za prav le v verskih šolah, v katerih bi bil temelj vsemu delovanju in znanju sveti nauk Kristusov. Take verske šole, ne samo po črki, ampak tudi po duhu, so že v raznih katoliških državah. Celotna liberalna Francija ima poleg laičnih versko »brezbarvnihc šol, tudi zasebne verske šole, ki jih vzdržujejo katoličani z lastnimi sredstvi. V Belgiji daje država verskim šolam tudi denarno podporo.

Duh šole ustvarjajo v glavnem učitelji. Vplivajo na ta duh tudi učne knjige, iz katerih se uči mladina raznih predmetov. Da bo katoliška mladina katoliško vzgojena, bi moral gospodovati v učnih knjigah jasni krščanski svetovni nazor. Včasih slišimo ugovor:

in ljudstvo se je zopet odzvalo temu vabilu. Množice so prihajale in ponosno in samozavestno in svobodno je oddajal vsak posamezni volilec izmed množice svoj glas. Izbirati so te množice imele med dvema listama, ki sta pa predstavljali dva svetova. Ena svet temne preteklosti, druga svet sedanosti in bodočnosti, ki oznanja svobodo in demokracijo. Za svet svobode in demokracije se je izjavila ogromna večina. Zanj je glasovalo 694 volilcev, na nasprotno listo se je rešilo le 76 brodolomcev prejšnjega režima. Ali je mar kdo pričakoval, da se bo ljudstvo drugače odločilo? Slabo bi tak čudak poznal to ponosno ljudstvo! Ostaja sebi zvesto in zvesto svoji naturi. Samo sebi zvesto je ostalo sedaj in oddalo svoje glasove za stranko ljudstva. V nedeljo so se torej pokazali pravi Šenčurski dogodki. Da, to je dogodek! Naj si ga nasilneži dobro zapomnijo!

In nauk iz tega? Nasilje more vzdržavati in nositi režime. More jih vzdržavati leta in leta. Nasilje pa nima moči, da bi ustvarjalo prepričanje ljudstva ali ga celo izpreminjalo. Ljudstvo prenaša nasilje, dokler ne pride njegov čas. Ko pa pride, tedaj pa tudi z nasiljem temeljito obračuna. Zato pa tudi sila, ki se obrača proti ljudski svobodi in ljudskemu prepričanju, ne rodi nikdar ugodnih sadov. Mnogi le preradi pozabljajo sledeče: sila in nasilneži so od danes do jutri, ljudstvo s svojimi ideali in hotevanji je pa večno!

Vera in znanost se ne vjemata. To je popolnoma napačno mišljenje. Vera, ki je od Boga, le dopolnjuje pravo znanost. Vera nam odgovarja na vprašanja, na katera nam ne more odgovoriti znanost. Francoski zdravnik Pasteur, učenjak svetovnega slovesa, je rekel: »Ker sem se mnogo učil, verujem kot Bretonec, če bi se učil še več, bi veroval kot Bretonka.« Bretonci so znani kot ljudje globoke in žive vere.

Ni dovolj, da otroke lepo učimo, treba je tudi prednjačiti z lepim zgledom tako v družini, kakor v šoli. Katoliška mladina bi morala imeti vzgojitelje, učitelje, ki bi s svojim poukom in s svojim zgledom napravili iz mladih duš močne krščanske značaje. Četudi te vzvišene misli ne moremo ustvariti čez noč, pa jo moramo vedno in vedno povdarjati in na vso moč zahtevati, da se ji približamo čim bolj in čim prej.

V Jugoslaviji priznava šolski zakon veliko važnost verske vzgoje za нравstveno izgraditev mladih duš. Zato je verski pouk obvezen za šolsko mladino. Da pa bodo šolski predpisi prinesli boljše sadove, je nujno, da odstranimo z neizprosno doslednostjo vse, kar je v našem šolstvu in naši prosveti visokim ciljem dobre krščanske vzgoje na poti.

Pa še prihodnjic kaj!

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Italijansko napredovanje proti Adis Abebi je bilo v preteklem tednu primeroma počasno, zakaj maršal Badoglio je želel, najprej zasedeno ozemlje utrditi proti morebitnim zahrbitnim napadom.

Na cesti med Desijem in Addis Abebo je bil živahen promet tja do prednjih italijanskih čet. Avtomobili so prevažali orožje, streljivo in hrano, spremljali pa so jih aeroplani, da v primeru nenadnega abesinskega napada sodelujejo pri obrambi. Tudi pionirji, ki grade cesto, so dobro oboroženi. Cesta je na nekaterih mestih tako strma, da avtomobili le s težavo premagajo vzpetine. Mnogi abesinski poglavarji so se udali in prisegli Italijanom zvestobo.

Abesinski cesar Hajle Selasie je po svetu z angleškim poslanikom v Adis Abebi sklenil, da s svojo družino zapusti Abesinijo. S posebnim vlakom se je odpeljal v francosko pristanišče Džibuti, kjer se je vkrcal na neko angleško bojno ladjo. Poleg kraljice in zunanje ministra je z negušem še okrog 20 abe-

sinških vodilnih veljakov. Kakor piše časopisje, so je abesinski cesar prepričal, da je zmaga nad tako močnim sovražnikom, kot so Italijani, na bojišču nemogoča in se hoče poslej za neodvisnost Abesinije boriti pri Društvu narodov diplomatskim potom.

Cesar Haile Selasie se prestolu ni odpovedal in je določil za sedež abesinske vlade neko mesto na zapadu v bližini angleške kolonije. Tja se je preselila abesinska vlada in odvedla s seboj vse važne državne akte.

Med tem so Italijani že vkorakali v abesinsko prestolico, v Adis Abebo. Našli so pravo razdejano. Abesinski cesar je dovolil meščanom, da si po njegovem odhodu iz cesarskega dvorca in iz skladišč vsakdo vzame, kar hoče. Množica se je navadila na cesarski dvorec, pobrala vse, tudi orožje in streljivo, in nato dvorec zažgala. To je bilo znamenje za splošen požig abesinske prestolice. Po časopisnih vesteh so uničili ognjeni plameni dve tretjini Adis Abebe. Tudi Rusi so svoj čas v boju z Napoleonom, pred vstopom francoskih čet v Moskvo, zažgali svojo prestolico.

Ali so sovjeti res krenili na nova pota?

Sovjetska vlada je sklenila, da preosnuje podlago družine in je izdelala zakon, ki kaznuje splave, zelo otežkočuje ločitev ter določa odškodnino, čegar doslej v Rusiji ni bilo. Vlada pripravlja tudi več odredb, ki naj pospešujejo rodovitnost družin in bo tudi uvedla davek na samce ter na družine brez otrok. To slednje je posledica agitacije in razprav, ki so se vršile v zadnjih letih z ozirom na potrebo, da se ruski narod množi ter naseljuje ogromne pokrajine, ki so bile pod sovjetsko vlado gospodarsko in kulturno odprte.

Komisar za narodno zdravje Grigorij Kaminski je povodom te namere izjavil, da mora sovjetska Unija leta 1971 imeti najmanj 300 milijonov prebivalcev. Strankine organizacije so dobile nalog, da poudarjajo pomen družine

in zakona ter povzdigujejo materinstvo. To vse ima namen, da se dvigne število rojstev, ki danes znaša 32 na 1000, kar je po sovjetskih računih premalo, saj je pod carskim režimom bil ta odstotek znašal 50 do 40 na 1000. Važno vlogo igra pri nameravani družinski reformi naraščajoča plodovitost rumenega plemena, ki ogroža rusko posest na Daljnem vzhodu.

V zvezi s tem je zadnje čase tudi poudarjanje zdrave spolne npravstvenosti, stroge mladinske vzgoje in borbe proti nenravnosti, ki se označuje kot socialno škodljiva.

V najnovejšo spreobrnitev ruskih boljše-vikov kaj malo verujemo, zakaj ni morale brez vere.

ITALIJA

s Drobil. »Dom mladih Italijanov« je dobila Gorica. — V Trstu je umrl policist Anton Favetti, ki se je pred vojsko pisal Bobič. Bil je eden izmed tistih redkih avstrijskih policajev, ki so ostali v službi tudi po prihodu Italije. — Veliko škodo je prizadel požar v kobaridskem okraju posestniku Francu Gruntarju. — Zaradi pobege v Jugoslavijo so italijanski orožniki v Rihenbergu naznanili sodišču 21 letnega mizarja Franca Furlana. —

Zadnje dni je padel v Abesiniji narednik Jurij Kuzma iz Pirana v Istri. — Davek na samce so zvišali in sicer plačajo letno samci od 25. do 30. leta 115 lir davka, samci od 30. do 55. leta 155 lir, samci od 55. do 65. leta pa 85 lir.

AVSTRIJA

s Velja za vsak katoliški narod. Velika naloga avstrijskega učiteljstva, tako se glasi naslov velepomembnega nagovora državnega tajnika dr. Perntnerja povodom zborovanja zgornjeavstrijskih učiteljev. Tole je državni tajnik med drugim povedal: Šolska vzgoja bo di krščanska ne samo pri verouku, marveč v vseh šolskih strokah. Krščanski svetovni nazor moramo poudarjati od ljudske do visoke šole. Učitelj mora biti vzgojitelj tudi izven šole, biti mora duševni voditelj ljudstva. Šola mora gojiti v mladini državljanskega, avstrijskega (pri nas jugoslovskega) duha. Ne sme pa tudi prezreti važnosti vzgoje v zvestobi

do naroda in narodnosti. Vzgoja mladine je delo za bodočnost države!

s To in ono iz Korotana. V Žavni vesi pri Važenbergu je požar uničil gospodarsko poslopje pri pd. Ražniku, hišo in hlev pri pd. Pridiču in gospodarsko poslopje pri Kultererju. Sestim došlim gasilskim društvom se je posrečilo požar omejiti; sicer bi zgorela vsa vas. — V Rikarji vesi sta pogorela hiša in skedenj pri pd. Tonicu in skedenj pri pd. Ižepu. Živino so rešili, uničena pa je hišna oprava in tudi poljedelski stroji. — Pogorela je kajza Petru Vrhnjaku v Vogrčah. Ob izbruhu požara je ležala gospodinja v sobi težko bolna. Z velikim naporom se je rešila. — Bivši ravnatelj celovške cestne železnice inž. Nagele je bil zaradi goljufije in poneverbe obsojen na 2 leti zapor. — Šudmarka pobira prispevke za šolske zgradbe na Ledenicah, Medvedjem dolu in na Obirskem. — Pogorelo je gospodarsko poslopje pri pd. Lahovniku na Robežu pri Galiciji. — In še pri Andreju Močniku v Strpni vesi pri Smihelu, kjer je uničena hiša in gospodarsko poslopje.

PALESTINA

s Arabci in židi se koljejo v Palestini. Nad židovskim narodom leži težko prokletstvo. Razkropljeni so po vsem svetu, v mnogih državah — tako v nemškem rajhu — jih smatrajo za usiljence ter izganjajo preko meja. V Palestino, nekdanjo židovsko domovino, prihajajo vedno nove ladje priseljenecv, kar vzbuja med Arabci, sedanjimi posestniki svete dežele, veliko nevoljo, ki je v zadnjih dneh priklopela do vrhunca, da je prišlo do krvavih pokoljev, ki so v židovskih vrstah zahtevali mnogo žrtev. Anglija, ki ima nekako pokroviteljstvo nad Palestino, se boji zamere pri Arabcih in noče odločno nastopiti v prid židom, četudi jim je obljubila vso pomoč in jih sama napotila k naseljevanju v nekdanjo domovino.

AMERIKA

s Razno. V Newtonu je umrl 69 letni T. Zunič iz Črnomlja. — V Milwaukee sta preminula Anton Vodnik iz Trebelnega na Dolenjskem in 52 letna Marija Rezelj iz Gotne vasi pri Novem mestu. — V Toverju Min. je odšel v večnost rojak trgovec Anton Gornik. — V Milwaukee je šolski odbor vprašal starše otrok v mestnih ljudski šolah, ako želijo, da bi se njihovi otroci učili tudi kakega tujega jezika. Nič manj kot 38.549 staršev je glasovalo za nemščino, 2919 pa za poljščino. Nato slede razni drugi jeziki, ki jih je v Milwaukee 26. Koliko staršev je glasovalo za slovenščino, poročilo ne pove.

DROBNE NOVICE

Ze pet mesecev niso dobili plače ruski sovjetski učitelji.

30.000 Italijanov se sme naseliti po dogovoru v Albaniji. Še par sporazumov in Albanci bodo v manjšini.

Štrašna lakota je v kitajski pokrajini Sičuan.

Brez bolečin se vrše baje porodi v bolnišnicah Sverdlovskega okraja v Rusiji.

Prisilno so napravili v tem letu neplodnih v Severni Ameriki 10.640 moških in 12.452 žensk.

Volitve v francoski parlament. Levi tabor 875, desni tabor 236, komunisti 72 poslancev.

Zadovoljni ste le, kadar dobro in poceni kupite!

Radi tega se zglaste pri nakupu blaga za ženske in moške oblike in drugih potrebščin, svilnatih rut in šerp pri

JANKO ČEŠNIK-U

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica

Tam boste dobro in pošteno postreženi

Zahtevamo krščansko šolo in krščansko učiteljstvo

Na skupščini krščanske šole v Ljubljani so povedali, kakor posnemamo iz ponedeljskega »Slovenca«, tudi sledeče:

Starši se danes na splošno premalo zavedajo, da so pred Bogom in družbo odgovorni za vso vzgojo in nevezgojo otrok, tudi za tisto, ki jo prejemo izven domačega krova. Sv. oče v svoji okrožnici o krščanski vzgoji mladine jasno poudarja:

»Od narave imajo starši pravico do vzgoje svojih otrok in hkrati tudi dolžnost skrbeti za to, da vzgoja in pouk otroka soglašata z namenom, zaradi katerega so po božji dobroti otroke dobili. Zato se morajo roditelji truditi in krepko prizadevati, da v tem oziru zavro vsak nasproten poizkus in da si povsem zaméjijo pravico do obvezne krščanske vzgoje otrok in da jih ne izroče takšnim šolam, v katerih jim preti nevarnost, da se navžijejo obžalovanja vrednega strupa brezbožnosti.«

Kakšna pa je naša šola? Kakšna je naša šolska zakonodaja, kako se ono, kar imajo zakoni dobrega, izvršuje? Kdor pozna naše današnje šolstvo, bo moral priznati, da današnja šola ni, kar bi morala biti in da je v mnogih slučajih pa naravnost sovražni veri in Cerkvi. V mnogih naših šolah poučujejo mladino učitelji-nekatoličani in ali ne morejo le-ti pri vsakem predmetu zavzeti svoje veri sovražno stališče? Kako naj vpliva na mladino, če reče telovadni učitelj pred vsemi: »Moja cerkev je sokolska telovadnica. Ko bom umrl, me v sokolski krog oblečenega položite na oder sredi telovadnice in v roke mi dajte telovadne ročke...« Kako more vplivati na katoliško mladino, če njen učitelj izstopi iz kato-

liško vere in prestopi v drugo? Kako more tak učitelj ali učiteljica katoliške otroke katoliško vzgajati?

Zato škof dr. Srebrnič tako zelo poudarja: »Katoliški starši! Brezpogojno zahtevajte, da bodo vaše otroke v šolah, ki jih vi vzdržujete, ker plačujete davke, podučevali učitelji in učiteljice katoliške vere! To je zahteva, od katere ne smete nikdar odstopiti! — Učitelj in učiteljica nista uradnika, kakršni so drugi, marveč sta vzgojitelja, ki vzgajata otroke kot namestnika staršev, kajti otroci niso ne državna ne banovinska last, ampak so last božja in staršev.

Drugi nedostatek v naših šolah so nekateri šolske knjige, ki vsebujejo mesta, katera s katoliškimi in verskimi načeli niso v skladu. Take šolske knjige globoko žalijo katoliški verski čut in širijo mržnjo proti katoličanom. Odločno moramo ugovarjati, da so take šolske knjige v šolah v rabi in da se učenci katoliške vere siliijo, da kupujejo takšne knjige, ki so za katoličana žaljive. Ne smemo dopustiti, da bi se z denarjem katoličanov izdajale knjige, ki bi morda spadale v uredništva kulturnobo-jnih listov, ne pa v katoliške šole!

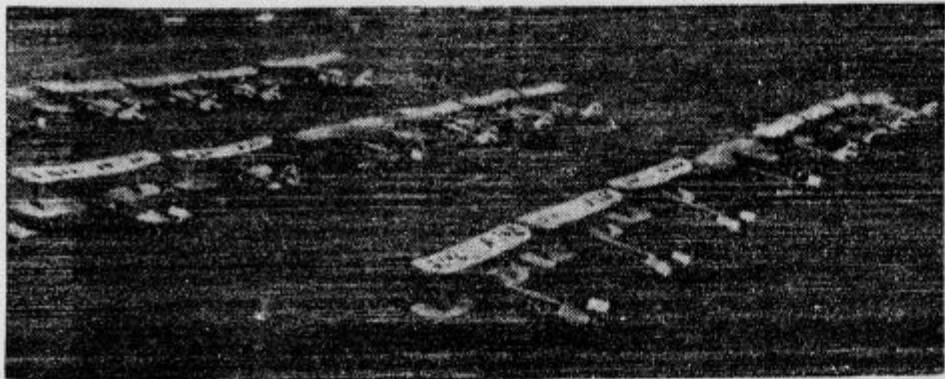
Pereče je tudi vprašanje zasebnih šol, zlasti redovnih. Ponovno moramo naglasiti, da pripada vzgojno poslanstvo v prvi vrsti in predvsem Cerkvi in družini, in sicer po naravnem in božjem pravu. Zato ima Cerkev pravico ustanavljati svoje šole, katerim katoličani lahko brez skrbi zaupajo svoje otroke. Država pa ima dolžnost take šole ne samo priznavati, ampak jih tudi ščititi. Od te zahteve katoličani ne smemo odnehati!

Stojmo trdno!

To je res čudno! Ali ne?! Kaj pa? Tole: Kmet je najmočnejši steber naroda, države in cerkve. Hrbtenica in mozež, ki vse telo slovenske družbe pokonci drži. Vir narodnega življenja. Steber vere, narodnosti in poštenja. Posebno pri nas Slovencih. Vse naše meščanstvo izvira in prihaja končno s kmetov. Treba je iti in iskati po mestnih družinah le en ali pa par rodov nazaj, pa smo na kmetih. Ko bi mesta ne dobivala vedno novega dotoka s kmetov, bi izumrla. Posebno pa so vsi, ali vsaj skoro vsi naši veliki možje, ki so naš narod dramili, vodili in učili, doma pod kmečko streho. Večkrat celo pod slamnato. Baraga je bil

sicer napol graščak, napol pa kmet. Tista graščinica Mala Loka doli med Dobrnice in Trebnjem je bila prav za prav le malo večja kmetija. Njegov oče je bil kmečkega rodu. Slomšek je bil pa po rodu cel kmet. To sta dva naša največja. Pa tudi naši pesniki in pisatelji, umetniki in učenjaki so po veliki večini iz kmečke hiše: Prešeren, Gregorčič, Levstik, Stritar, Jurčič, Miklošič in dolga vrsta drugih. — Samó mestna surovina more kmeta zaničevati in mu zabavljati. Vsak resnično olikan človek pa kmečki stan čišla in spoštljivo o njem govori.

In v resnici se je že veliko hvale kmetu

Skupina avstrijskih acropłanov

Prvo
zjutraj —
zadnje
zvečer!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

izlilo iz naših ust in naših peres. Pesniki, pisatelji in govorniki so mu peli hvalo. Noben stan — razen duhovskega se časih, recimo v pridigah na novih mašah — bolj ne poveličuje od kmečkega. Zato se pa seveda na drugi strani tudi nobenemu bolj ne zabavlja kakor duhovskemu. Duhovnik je, kakor Kristus, nekaterim v vstajenje, drugim v padec, nekaterim čast in veljava, drugim kamen spotike. Toda ne delavskemu, ne obrtnemu, ne trgovskemu, ne zdravniškemu, ne učiteljskemu, ne profesor-skemu, ne nobenemu drugemu stanu se ne poje taka hvala kakor kmečkemu.

Ce bi mogel kmet od hvale in slave biti sit in bogat, bi bil že davno. Pri vsej tej hvali je pa le največji revež. In vsak, kdor le more, se raje loti česa drugega kakor kmetovanja. Vse, kar more, drvi v mesta in fabrike. Tam je paradiz! Tam je namreč meso. Meso in vino in malo gosposkih cunj, to je pa mnogim paradiz na zemlji. In to je po mestih in pri fabrikah. Na kmetih pa repa in zelje. — Na Gorenjskem je pač malo bolje. Tam tudi, kljub vsemu zdihovanju, sili gosposčina v kmečke hiše. S tem nočem reči, da si tudi kmet ne sme kaj boljšega privoščiti. Vendar pa prijatelji kmečkega stanu obžalujemo, da izginja tisto tako lepo, pristrčno, domače, preprosto, pri-kupljivo, pristno kmečko življenje. Kmet je lahko trden, dobro podstavljen, premožen, — pa vendar ves kmet! Seveda čas gre svojo pot naprej in se ne zmeni za nas godrnjače, ki se nam to, kar je pristno kmečkega, stokrat lepše vidi kakor mestna spakarija. — Pri vsem tem pa, da se kmet močno modernizira, je vendar le revež. Pojdite na Dolenjsko, pojdite v Belo krajino, pa boste videli, kaj je revščina! Tam ni veliko več kakor krompir, zelje in repa. Saj pravijo, da marsikje še žveplenk ni...

To je torej tisto čudno, na kar sem na začetku pisanja mislil: Kmečki stan — od vseh pametnih ljudi spoštovan, opevan, poveličevan — zraven pa na videz od vseh zapuščen, slečen, udarjen, tepen! Tako obubošan, da nam hoče kar propasti. V največjo škodo naroda, države in cerkve! To je čudno — in je žalostno. Kaj pomaga kmetu hvala, če pa zo žveplenke in sol nima!

Kako bi bilo torej prav in kako bi morali z veseljem pozdraviti, ko bi se mogel kmet tako združiti, svoje moči zbrati, se organizi-

KAJ JE NOVEGA

Kako je s Feniksom?

V »Trgovskem listu« čitamo: Z vedno večjo nestrpnostjo pričakuje jugoslovanska javnost vesti o sanaciji Feniksa in o nadaljnjem poslovanju te zavarovalnice. Ta skrb je nad vse razumljiva, ker je imel Feniks v Jugoslaviji okoli 30.000 zavarovancev, njegovi posli samo v življenjskem zavarovanju pa so znašali blizu 800 milijonov Din. Premijske rezerve bi zato morale znašati nad 200 milijonov. Po našem zakonu bi morale biti vse te rezerve naložene v naši državi, in sicer v državnih papirjih in v nepremičninah. V javnosti pa se trdi, da Feniks tega ni storil in da nima Feniks v Jugoslaviji nobenih nepremičnin, niti ni naložil premijskih rezerv v državnih papirjih. Nekateri zopet trde, da ima Feniks v Jugoslaviji 4 hiše, ki pa so vredne največ 4 milijone Din. Zopet po nekkih drugih vesteh bi morale znašati premijske rezerve Feniksa 260 milijonov, a so krite samo z zneskom 120 milijonov dinarjev. Toda v blagajni Feniksa v Beogradu se to kritje ni našlo, temveč da je bil samo duplikat nekoga čeka na pol milijona dolarjev (trdke Losinger).

Upanje, da bi se iz centrale na Dunaju dobilo potrebno kritje, je silno neresno. Predsednik avstrijske Narodne banke dr. Kienböck je izjavil, da znašajo izgube »Phönixa« do sedaj nad 284 milijonov šilingov in nad 21 milijonov švic. frankov. Skupno torej znatno nad 3 milijarde dinarjev. Sedaj je prišlo tudi na dan, kdo vse je prejemal od »Phönixa« denar. Predvsem so to bili ljudje, ki so bili vplivni pri avstrijski vladi, potem hajnverovci, Landbund, Habsburžani, a tudi socialisti. Vsi so živeli na račun »Phönixa« in njegovih zavarovancev. Afera »Phönixa« se je razvila v pravi škandal.

rati, »osamosvojili«, — z drugo besedo: ko bi se ustanovila stranka, ki bi kmetu iz njegovih stisk in težav pomagala na konja! »Samostojna kmetjska stranka« bi hotela nekaj takega biti. In če bi res kmetu na konja spravila, — haló, kmetje, vanjo! Vsi — brez razlike in brez izjem! Vsi do zadnjega! Kdo bi ne hotel sebi dobro?! Imejte pamet! Če se vam kaj dobrega obeta — ali se boste dobrega branili?! Držite skupaj in vsi kakor en mož se požnite za svojo čast in svoje pravice! Z združenimi močmi boste gotovo več dosegli kakor razcepljeni! Halo, kmetje, v samostojno stranko! Tam se vam obeta nova pomlad kmečkega življenja, tam vam cveto cvetice, tam vam žvrjolijo tički, tam se za vas pripravljajo pogača, tam se vam na ognjišču pečejo piške. Zlati časi se vam obetajo...

Brez šale! Ko bi »samostojna kmetjska stranka« tudi ne bila pricoprala kmetu takega paradiža na zemljo, — ko bi bila kmetu le nekaj pomagala, bi se je bilo vredno oklekniti. — Toda kaj je v resnici storila? Kaj za kmeta dosegla? Meni je znano samo tole:

1. Zanesla je med kmete razdor v vsako vas. Ta razdor sem jaz želel zalimati, pa se ne da. Nočejo! Razdor mora ostati!

2. Izposlovala je kmetu pravico svobodno žganje kuhati. Gotovo si ga marsikak kmet rad privoščil kak štamperl, morebiti dobi zanj

Uredba, ki je bila pri nas izdana v zadevi Feniksa, je omogočila pogajanja za prevzem njegovih poslov, a to je tudi ves njen uspeh. Ni pa prinesla jasnosti, ki jo ljudje tako nujno zahtevajo. Saj mnogi zavarovanci ne vedo, ali še plačujejo premije ali ne, ali so izgubili vse ali pa smejo upati, da bodo rešili vsaj del svojih zavarovanih vsot. V pomirjenje ljudi bi bilo nad vse potrebno, da bi vlada javnosti sporočila vse podrobnosti in čeprav bi bile te tudi grenke.

Zveza zavarovalnih družb Jugoslavije je predložila ministru za trgovino in industrijo svojo ponudbo, da prevzame ves portfelj »Feniksa«, seveda pod določenimi pogoji. Podobno ponudbo je predložila tudi tržaška »Assicurazioni Generali«, ki pa poleg tega zahteva, da se najprej dopolnijo premijske rezerve Feniksa na zakonito višino.

Ker je bila v rokah Feniksa ena tretjina vseh življenjskih zavarovanj v Jugoslaviji, je vsekakor želeli, da bi posle Feniksa prevzele domače zavarovalnice, ker bi sicer tuji dobili monopol še na ta, tako zelo dobičkanosen posel.

Ponavljamo še enkrat: Naj se javnosti pove vse in naj se napravi konec sedanji negotovosti.

Naša pripomba: Ako bi se vsi naši ljudje, kakor smo opetovano priporočali, držali gesla »Svoji k svojim!« in podpirali domačo slovensko zavarovalnico, bi danes ne bili težko razočarani.

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

tudi kak dinarček, ki mu ga iz srca privoščimo. Vprašanje pa je, če na drugi strani žganje več ne škodi kakor koristi. O enem nam je znano, da ga je tako dolgo kuhal, zraven pa pil, da je pri kotlu — obležal mrtev. Če drugo kmeta ne bo rešilo, — šnops ga ne bo.

3. Po »kmetjski« stranki je postal in bil gospod advokat Marušič večleten ban in je zdaj senator z imenitno plačo. Gospod Pucelj pa večleten minister in zdaj istotako senator z mesečno plačo 14.000 Din. Za to se že splača novo stranko ustanavljati! In vi samostojni kmetje — po koliko tisočakov imate vi na mesec? ...

4. Ta dva senatorja, zastopnika kmetov, sta skušala pri zadnjem zasedanju senata preprečiti, da bi se ne smele kmečke občine razmejiti po željah občanov, in da bi se ne smele ustanoviti kmečke zbornice, kakor imajo advokati, zdravniki, trgovci, obrtniki in delavci svoje.

Kdor vé za druge zasluge in pridobitve te stranke za kmečki stan, naj jih pove! Krivice nočemo nikomur delati. Druge »zasluge« te in sorodnih strank si hočemo pa še ogledati.

VINA vam nudi Centralno
vinarno, Ljubljana,
v svoji posodi najugodnejše.

ZAHVALA

Podpisanemu, Josipu Mačku, posestniku v Zadobrovi št. 8, občina Dev. Mar. v Polja, je dne 23. aprila t. l. upeljal požar stanovaljsko hišo. Uprava »Domoljuba« v Ljubljani mi je kot svojemu naročniku — ker sem celoletno naročnino točno poravnal v mesecu januarju — takoj izplačala kot požarno podporo znesek 1000 Din (entisoč dinarjev), za kar ji izrekam najlepšo zahvalo in list vaškomur najtepleje priporočam. Josip Maček, posestnik v Zadobrovi.

OSEBNE VESTI

d Te dni so krstili hčerko kneza-namestnika Pavla in kneginje Olge. Pri krstu je bila ime Elizabeta.

d Vojak kmeta Pavla se imenuje poslej naš 7 konjeniški polk.

d Z redom romanske krone 3. stopnje je odlikovan poleg drugih častnikarjev tudi glavni urednik »Slovenca« g. dr. Ivan Ahčin.

d Za novega sarvskega bana je imenovan dr. Viktor Rožič, odvetnik s Sušaka.

d Gospod David Doktorič, znani primorski bojevnik za slovenske pravice, je imenovan od ministrstva za socialno politiko za iseljenjskega dopisnika v Montevideo, v južnoameriški republiki Urugvaj.

d 70-letnik je postal g. Jakob Palir, župnik in duhovni svetnik v Zusmu, v šmarskem okraju. Na mnoga leta!

d Svoj 44. rojstni dan je praznoval dne 18. aprila naš knez-namestnik Pavle.

DOMAČE NOVICE

d Od zmage do zmage. Preteklo nedeljo so se vršile občinske volitve v treh občinah in je v vseh treh zmagala naša stranka Jugosl. rad. zajednica. V Homcu pri Kamniku je prišlo na volišče 80 odstotkov volivcev. Od teh je dobil nosilec naše liste Repanšek Gregor 262, združeni nasprotniki pa 158 glasov. Naša lista dobi 16. nasprotna pa 2 odbornika. — V rojstni občini našega voditelja dr. Korošca pri Sv. Juriju ob Ščavnici je bilo našo stranko 518, nasprotno pa 235 volilcev. JRZ dobi 22 odbornikov, združeni nasprotniki, ki so napeli vse sile, da predst. zlasti v tej občini, pa samo dva odbornika. Veličastna je za zmago naše Jug. rad. zajednice v Senčurju. Lista Antona Umnika si je priborila 694 glasov, združeni nasprotniki pa samo 76. Tako dobi naša lista vseh 24 odbornikov. Živijo zavedni volivci!

d Velik shod delavcev je bil ono nedeljo v dvorani Krekovega doma na Jesenicah. Glavni govornik je bil g. dr. Fran Kulovec, ki je nabito polni dvorani tolmačil delo sedanje vlade. Shod je v vsakem oziru zelo lepo uspel.

d »Učiteljskemu tovarišu« v ponatis. V glasilu Slovenske krajine v »Novinah« čitamo to-le: V neki šoli v našem okraju je učitelj prepovedal otrokom pozdravljati s »Hvaljen Jezus«. Ni torej pustil v razred našega Gospoda Jezusa Kristusa, našega Odrašenika, našo večno srečo. Kdo je dal učitelju oblast, da tako postopa? Pa Jezusa Kristusa ta vzgojitelj tudi izven šole ne pusti pri miru. Duhovnik je šel obhajati bolno ženo. Otroci, vzgojeni od vernih staršev, so poklekli pred Jezusom in ga molili. Učitelj se je pa nad njimi zdrdl: »Kaj pa delate to? Ali va... ni stram

lečati pred popom? V tem duhu je ta učitelj govoril in kvaril nedolžno, verno mladino. Ali zasluži ta učitelj, da ga plačuje naš narod? Ali je vreden, da ga nosi slovenska, krščanska zemlja?

d Hotel bo povečal. Prejšnji teden so za bele lopate na zemljišču med hotelom »Metropol« in palačo »Grafika«, nasproti ljubljanskega glavnega kolodvora. Lastnik hotela Miklič bo namreč svoj hotel znatno povečal ter v ta namen zazidal parcelo, ki je zedala dosedaj med obema palačama prazna.

d Pritožbo proti Prosvetni zvezi v zadevi radio-oddajne postaje so podpisala sledeča društva: Sokolske župe v Ljubljani in Mariboru, Južnoslovenska pevska zveza, Hubadobna in Ipavčeva pevska župa, Narodna Odbrana, dramatični društvi v Ljubljani in Mariboru, Jadranski straži v Ljubljani in Mariboru, Vodnikova družba, Zveza slovenskih fantov in deklet, ZKD v Ljubljani in Mariboru ter osrednji odbor Ciril-Methodove družbe v Ljubljani. — V vseh teh društvih — tudi od državne podpore odvisnih — imajo odločilno besedo pristaši Kramer-Pučljeve Jugoslovanske nacionalne stranke, ki neizprosno nastopa proti dr. Stojadinovičevi vladi. Zato ni čudno, da je tem gospodom tudi Prosvetna zveza, ljubljenska ministra dr. Korošca in ogromne večine našega naroda — trn v peti.

d »Boljševiška mladina« je naslov važne knjižice, ki jo je spisal za fantovsko knjižnico Prosvetne zveze v Ljubljani dr. Ivan Ahčin. Brošurica stane samo 3 Din. Priporočamo jo vsem fantom, zlasti tistim, ki žive v strašni smoti, da jim lahko sovjetski boljševizem ustvari nebesa na zemlji.

d Z doma je odšel neznan kam Franc Mrhar, posestnik iz Prigorice, občina Dolenja vas pri Ribnici. Pogrešajo ga že dober teden. Zadnji čas je kazal znake živčne bolezni. Prosimo vse, ki imajo opravka v območju kočevskih, čabarskih in tudi logaških gozdov, da se zanimajo za ta slučaj.

d Mezde bočejo zv šati gradbenim delavcem sarajevski podjetniki.

d Zahteve Krščanske šole priobčimo prihodnjé.

d Slovenski izseljenci dobe dva učitelja. Prosvetni minister je podpisal odlok o premeštvitvi učitelja Janka Jankoviča iz Ambrusa v Metz v svojstvu izseljenskega učitelja. S tem je končana dolgoletna borba za tega odličnega prijatelja in kulturnega delavca med našimi izseljenci v Franciji, ki se pod prejšnjimi režimi ni premaknila iz mesta in je učitelj Jankovič za pridno in požrtvovalno delo za naše izseljence stradal. — Obenem s to premeštvitvijo je podpisan tudi odlok o premeštvitvi Antona Slibarja iz Litije v Gladbeck v Nemčiji. S tem bodo tudi naši vestfalski izseljenci prišli prvič do svojega odličnega slovenskega učitelja.

d Da bo dovolj žgancev. Minister za socialno politiko in narodno zdravje in zastopnik pravosodnega ministra je na posredovanje obeh slovenskih ministrov ter slovenskih poslanecv, ki pripadajo JRZ, odobril 40 vagonov koruze za potrebne kraje v Sloveniji po razporedu, ki ga je predložila banska uprava. Poleg tega je zaradi posebno težkih razmer v udarskih krajih in v krajih, kjer vlada velika brezposelnost, minister odredil še 14 vagonov koruze. Kоруza bo v začetku prihodnjega tedna odposlana. Dosedaj je bilo že odposlanih v Slovenijo 90 vagonov koruze. — Način razdelitve koruze bi moral biti urejen tako, da

Koža, navajena na zimo, zahteva v žarkem pomladanskem soncu NIVEA CREMO

NIVEA-CREME

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor

bi dobili koruzo samo tisti, ki so jo res nujno potrebni. Dogaja se namreč, da nekateri tudi za poceni koruzo ne zmorejo denarja in tako dobe koruzo od županstev tudi taki, ki imajo drugega žita dovolj.

d Uprava obč. državne bolnišnice v Ljubljani razgláša: Po zakonu si mora vsak transfuzije (preliva) potrebni bolnik dajalca krvi plačati sam. Zato je svetovati, da v vseh primerih težke izgube krvi pridejo krepki sorodniki bolnikov, ki so pripravljeni pomagati svojcu s svojo krvjo, obenem z okvarjencem v bolnišnico. Če bi takih sorodnikov ne bilo, preskrbi bolnišnica dajalca krvi, a ga mora premožna stranka plačati sama. V primeru stiske pa preskrbi bolnišnica seveda tudi revnim bolnikom brezplačno dajalca krvi in ga zaračuna iz kredita za zdravila. Iz proračunskih vzrokov pa bolnišnica ne more plačati dajalcem krvi za posamezno oddajo več kot 200 Din. V ta namen poziva po vsem zdrave in krepke osebe obeh spolov, da se javijo v ponedeljkih, sredah in petkih kot pripravljenci za oddajo krvi na I. kirurški oddelku splošne državne bolnišnice v Ljubljani od 9.—10. ure dopoldne. — Abstinenti imajo prednost!

d B. banska uprava v Ljubljani sporoča, da so sprejemni dnevi pri g. banu samo ob torkih in petkih in da ob drugih dnevih g. ban ne more sprejemati strank. Ljudje naj se tega drže in naj ne prihajajo ob drugih dnevih v Ljubljano, ker si s tem delajo stroške in nevšečnosti.

d Društvo krščanska šola je zborovalo dne 3. maja v Ljubljani. Delo osrednjega odbora tega važnega društva se giblje v naslednjih smernicah: Hočemo za Cerkev svobodo, da neovirano vzgaja mladino po svojih večnih načelih! Zahtevamo popolno svobodo vzgoje za katoliške slovenske starše, ki so rodili otroke in vzdržujejo ter zidajo šole, da bodo po teh šolah lahko poskrbeli svojim otrokom tako vzgojo in tak nauk, kakršnega edinega bodo lahko zagovarjali pred Bogom in svojo vestio. Država je dolžna vzdrževati šole, nima pa izključne pravice odrediti, kakšna bodo šola. To pravico imajo tudi Cerkev in starši. Le vsi ti trije činitelji skupno imajo pravico odločati, kakšna bodo vzgoja mladine v šolah. — Lepo uspeli skupščini kršč. šole naj sledi vsaj v vsakem slovenskem okraju velik shod staršev, sicer bi utegnili biti na mero-dajnih mestih v zmoti, da je zahteva po temeljni preureditvi našega šolstva na krščanskem temelju samo kaprica nekaj Ljubljancv, ne pa najvažnejša zahteva celokupnega slovenskega naroda.

d Kongres kršč. soc. delavske mladine. V nedeljo 10. maja bo v Ljubljani kongres kršč. soc. delavske mladine, ki ga bo priredila Mladinska zveza JSZ. Program kongresa bo sledeč:

Ob 9 skupna sv. maša v frančiškanski cerkvi. Ob pol 11 manifestacijsko zborovanje delavske mladine v dvorani delavske zbornice. Ob 3 popoldne predstava soc. drame »Boštjan iz predmestja« (v dvorani Delavske zbornice). Predstava se bo za udeležence iz Ljubljane in bližnje okolice ponovila ob 8 zvečer, ker je popoldanska predstava rezervirana le za udeležence z dežele. Vstopnina na predstavo je 4 Din. Kongresa se bo udeležil tudi generalni tajnik kršč. strok. internacionale P. J. Serrarens iz Utrechta na Holandskem, zastopniki Radničkov strokovnog saveza iz Zagreba in drugi, razen tega pa delavska mladina iz vse Slovenije. Mladinska zveza je za to priliko izdala tudi lepo brošuro »Kongres kršč. soc. delavske mladine«, kjer je obdelala važna delavska in mladinsko-vzgojna vprašanja našega ljudstva. Cena posameznemu izvodu je 3 Din.

d Ban dravske banovine gosp. dr. Marko Natlačen je obiskal te dni ptujski okraj. Zelo lepo ga je sprejelo ljudstvo v Cirkovcih, Hajdini, Ptujju. Navdušeno so pozdravljali našega ljudskega bana tudi pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, v Ormožu, v Središču, v Vel. Nedelji, v Smarju pri Jelšah in vsem kozjanskem sodnem okraju.

d Novo kmetično tvornico dobimo? V Sloveniji so se pojavili zastopniki skupine iz Češko-slovaške, ki iščejo zemljišče, primerno za ustanovitev večje tovarne barvil, ki bi zaposlila okoli 600 delavcev. Zastopniki zahtevajo predvsem dobavo električnega toka in pa reko, po kateri bi lahko odtekali odpadki. V poštev pridejo zaenkrat ljubljanska okolica, mirenska dolina in pa celjska okolica.

d Ze kosijo. Za letošnjo zgodnjo in ugodno pomlad je zelo značilno, da se je ponekod košnja že začela. V ljubljanski okolici nekateri kmetje že kosijo. So po večini taki, ki jim manjka krme za živino. Le redka so leta, da kmetje prično s košnjo konec aprila.

d Novi občini. Notranji minister je podpisal v smislu določb zakona o občinah udeležbo o ustanovitvi občin št. Jurij ob Pesnici in Svečina. Iz občine Zgornja Kungota, okraj Maribor levi breg, se izločijo kraji Jurski vrh, Grušena, Jedlovnik, Pesnica in Vrhnik ter se iz njih ustanovi občina St. Jurij ob Pesnici s sedežem istotam. Iz krajev Plač, Bodigrac, Slatina, Slatinski dol, Svečina, Ciringa, Spičnik in del kraja Vrtniče, in sicer hišne številke od 1 do 23, se osnuje nova občina Svečina s sedežem v Svečini.

d Gradbeni minister je odobril načrt za preureditev državne ceste Ribnica—Dolenja vas. Kredit v znesku 1.549.880 Din je že odprt. **d Stanje tihotapskega fonda do 31. marca 1936** je znašalo po uradnem poročilu 4.772.298 dinarjev in 49 par.

d Za telefonsko zvezo v šmarnem okraju. Poslanec JRZ Andrej Veble je danes posredoval pri poštnem ministru dr. Kalugjerčiču zaradi zgraditve telefonske zveze v šmarnem okraju. Poštni minister je poslancu Vebletu zagotovil, da bo to željo podpiral na merodajnem mestu, če bodo pristojne občine preskrbele telefonske drogeve in dale na razpolago delavce.

d Za naše rudarje. V Belgrad so prispeli te dni odposlanci delavstva iz Zagorja, da posredujejo proti nameravanemu odpustu rudarjev. Obenem so dospeli v Belgrad tudi odposlanci rudarjev iz Kočevja. Odposlance so sprejeli razni ministri in jim obljubili svojo pomoč. Kakšna bo ta pomoč, bomo poročali v kratkem.

d Nadškof dr. Jeglič na don Boskovi proslavi. V okviru praznovanja sv. Janeza Boska je bilo v dvorani Salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem pri Ljubljani zborovanje katoliških moških, ki se ga je udeležil tudi nadškof dr. Jeglič. Najprej je govoril dr. Basaj, ki je med drugim poudarjal, kako potrebna je močnejša vztrajnost. Izpregovoril je tudi gospod nadškof, ki je dejal, da doživljamo težke, a tudi zelo imenitne čase. Kakor v prvih časih krščanstva, tako tudi zdaj mnogi dajejo življenje za vero. Moramo veliko moliti in prejemati Jezusa v sv. obhajilu.

d Za izdelavo nove letne uniforme za poštne aslužbence je na novo poštno ministrstvo 9000 m platna.

d 610 stanovanjskih odpovedi je bilo podanih doslej pri ljubljanskem okrajnem sodišču.

d Prve češnje iz Mostarja so se pojavile na mariborskem trgu po 24 Din za kilogram.

d To je bilo enkrat... K nekemu trgovcu v Mariboru, ki kupčuje s starim papirjem in odpadki, je prinesel neki Mariborčan 30 kg bivših avstrijskih bankovcev. Bili so vmes petaki in desetaki, največ pa stotaki in tisočaki. Velik kup papirja, ki je predstavljal še pred 20 leti veliko premoženje, sedaj so ga prodali kot star papir...

d Slovenski gasilci bodo imeli na zastavah slovenske napise. V Belgradu je bila zopet seja uprave Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. Za slovensko gasilstvo je bila ta seja važna tudi radi tega, ker se je na njej popravil sklep prejšnje, to je januarske seja uprave Gasilske zveze

s tem, da je bilo na današnji seji sklenjeno, da se dovoli slovenskim gasilec imeti na svojih zastavah čisto slovenske napise. Zahvala za to gre tudi odločnemu nastopu Slovenske gasilske zajednice v Ljubljani, ko je na predlog podstručine Gasilske zveze g. Snoja bil sprejet sklep, da se proti zgoraj omenjenemu sklepu najodločneje nastopi. Sklep, da bodo slovenske gasilske čete na svojih zastavah smele imeti slovenske napise, je bil na današnji seji soglasno sprejet. Glede gasilskega časopisa je Gasilska zveza sklenila, da ona kot taka ne bo izdajala svojega glasila, temveč da bodo Slovenci in Hrvati obdržali že obstoječa glasila, Srbi pa bodo imeli sličen časopis, tiskan v cirilici. Vsa tri gasilska glasila pa bodo morala objavljati vse službene vesti Gasilske zveze.

d Začela se je žalostna doba postavljanja stanovanjskih najemnikov na ceste. Pa so merodajni zatrjevali, da bo za vse stanovanj dovolj z odpravo stanovanjske zaščite.

d Opozorjamo na zanimiv članek »Izplačevanje pokojnin« v nedeljskem »Slovincu« z dne 3. maja 1936.

d Cene kruha so znižali mariborski peki. Beli kruh prodajajo sedaj po 4, polbeli po 3.50 in črni po 3 Din za kg.

d »Slovenska straža« oživljena. Kr. banska uprava dravske banovine je dne 24. aprila 1936 pod številko II-2 No. 1419-2 izdala sledeči odlok: »Slovenski Straži« v roke g. dr. Karlu Capudru v Ljubljani. Banska uprava v Ljubljani je z odločbo Pov. II. No. 1243-3 od 29. aprila 1936 razpustila društvo »Slovenska Straža« v Ljubljani. Po proučitvi zoper to odločbo vložene pritožbe in pa razmer, ki so se izza izdaje navedene odločbe dokaj spremenile, odločam v lastnem delokrogu na podstavu § 129 al. 2 zakona o upravnem postopanju, da se omenjena odločba razveljavi. — Ban: dr. Natlačen. — S to odločbo je zopet omogočeno sedaj še posebno nujno narodno obrambno delo naši Slovenski Straži in njenim podružnicam. — Osrednje vodstvo društva je že sklicano k seji, ki naj sklepa o sklicanju občnega zbora. Isto naj bi storile tudi podružnice. Če kje ni več predsednika, naj skliče odborovo sejo kak drug odbornik. Razni pojavi zadnjega časa so glasen poziv k delu!

d Prvi maj je potekel v miru in redu tako v Sloveniji kakor po vsej Jugoslaviji.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Tudi ženske so začele posegati v politiko. Ker je na zadnjem shodu, ki ga je priredila Jugoslovanska narodna stranka, govorila poleg Hodjere tudi žena Dragoljuba Pašiča, ki je pozivala vse žene, naj vstopijo v Hodjерово stranko, je skupina drugih žena v Jagodini sklicala velik političen shod, za katerega je bilo natisnjenih tudi 10.000 letakov. V teh letakih žene izredno ostro napadajo Hodjero in pravijo med drugim: Kakor Hodjera obljublja narodu svobodo in demokracijo samo v besedah, v resnici pa govori za fašizem. reakcijo in zatiranje, istotako obljublja tudi ženam svobodo in enakopravnost, da bi si na ta način pridobil prosto pot za svoj »narodni pokret«. Žene končno v svojih letakih izjavljajo: Nočemo fašizma in zaslužnjevanja!

d Vendar nekaj, kar smo že imeli v avstrijskem robstvu. Finančni minister je odredil, da bodo vse davčne tiskovine za Slovenijo odslej na razpolago tudi v slovenskem jeziku, ker so zadnja leta začeli uvajati prakso, da so se v Slovenijo pošiljali davčni obrazci v cirilici. — Kaj pa druge tiskovine, n. pr. trafikantske? Ali bomo kadili še vedno v cirilici?

d Škola dr. Srebrnič zopet toži Zveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Dne 2. maja bi se morala vršiti tozadevna razprava pred okr. sodiščem v Zagrebu, a je bila odgodena.

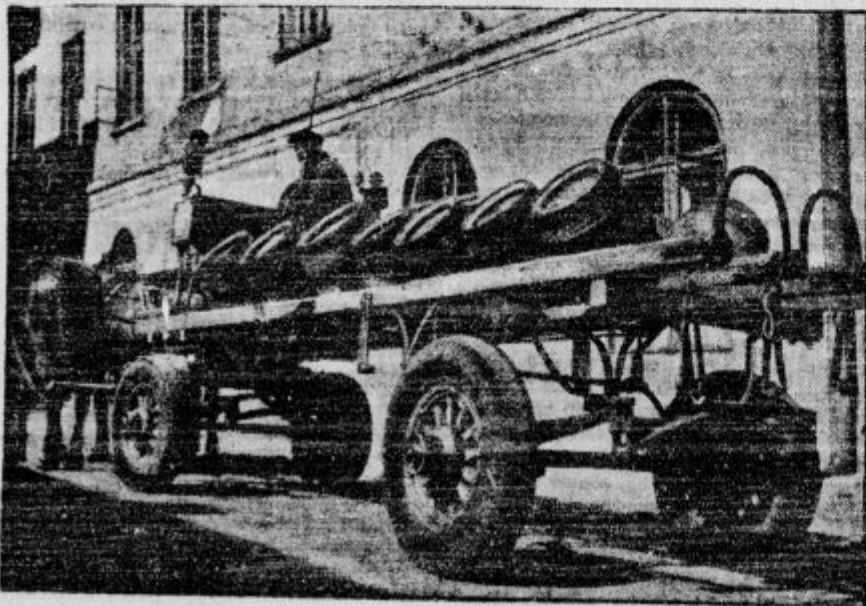
d Med srbskimi in hrvatskimi opozicijskimi se še ni našel temelj za skupen delovni program.

d Vendar se je eden ojunaril. Okrajni načelnik v Paračinu Nikola Blagojevič je kaznoval vse tamošnje pekovski mojstre, ki so zvišali cene kruhu od 2.50 na 3 dinarje, z denarno globo vsakega po 500 Din. Istočasno pa je uvedel proti raznim mesarjem kazensko postopanje, ker so zvišali cene mesu.

d Izjava novega bana savske banovine. Ban savske banovine dr. Viktor Ružič je sprejel častnikarje ter jim je izjavil, da je njegova naloga splošno pomirenje ter izboljšanje gospodarskega in socialnega stanja savske banovine. Dejal je, da hoče usmeriti vse delo v to, da se uredi politično življenje ob strogem spoštovanju zakonov. Pobjal bo vse druge cilje, pa naj pridejo z katerekoli strani. V ta namen bo uporabljal vsa zakonska sredstva in bo nastopil odločno proti vsem ostankom nezakonitih pojavov, ki so še danes vzrok upravičenih pritožb. S tem se bo samo olajšala odstranitev nelglasij in omogočilo se bo sodelovanje Hrvatov v našem državnem življenju.

d Za politiko »močne roke« se zavzemajo v svojem dnevniku gospodje okrog bivše samostojne demokratske stranke. — Naj ne kličejo vraga!

d Vprašanje vere ni nevažno in ne pereče. Ljubljansko gledališče je začelo igrati lepo in napeto Lavryjevo dramo »Prva legija«. Kulturni kritik »Slovenskega naroda« Fr. G. pravi o njej tudi tole: »In vendar je drama močna, napevna, pretresljiva in bolj zanimiva kakor marsikaj, kar smo gledali kdajkoli na odru. Čeprav ni ta snov kar nič pereča in nič sodobno važna. Gre namreč za vero in čudeže!« — Običajno ljudje, tudi učenjaki in pisatelji, vsaj ko pridejo v leta, o veri in njeni neprestani važnosti za življenje drugače sodijo.

Poljskih mestih na več ropota, ker imajo vozovi gumijasta kolesa

NESREČE

d Nezavestnega moškega in razbito kolo so našli na cesti pri Sanežičih pri Ljubljani. Znano je samo ponesrečenčevo ime Lovrenc in rojstno leto 1898. Drugi podatki manjkajo. Nesrečnež je v ljubljanski bolnišnici podlegel poškodbam.

d Na izletu v planinah je padel in se precej poškodoval ljubljanski vseučiliški profesor dr. Metod Dolenc.

d Oba sta bila takoj ob vid. V vasi Vrabče pri Semicu sta v sredo zvečer nabijala možnar dva fanta, 21-letni Alojz Benčič in 24-letni Anton Lukežič. Ker se možnar ni hotel vneti, sta se sklonila nadenj, pri tem pa je možnar eksplodiral ter raztrgal obema obraz. Oba fanta sta bila takoj ob vid. Prepelana sta bila v ljubljansko bolnišnico, kjer pa se je Benčiču povrh še omračil um ter je drugi dan zjutraj na opazovalnem oddelku umrl. Lukežič je že ob desno roko, zdravniki pa se sedaj trudijo, da mu rešijo vsaj levo.

d Skrivatej vžgalice pred otroci. V Kumenju nad Sv. Lovrencom na Pohorju je pustila neka mati svoja dva otroka sama doma ter odšla na obisk na sosednji Smolnik, od koder se je vrnila šele naslednjega jutra. Devetletni sinček je zakuril v štedilniku, njegov enoletni bratec pa se je poleg njega igral. Naenkrat se je manjšemu bratcu vnela obleka ter je otrok dobil strahovite opeklina. Mater so orožniki ovadili.

d Padel je z visoke stene. Dne 1. maja zjutraj se za smrtno ponesrečil Viktor Leskovšek, brivski pomočnik v Laškem. Šel je v družbi fantov na običajni majniški izlet na Hum, kjer je padel z visoke skalnate stene ter oblezel mrtev.

d Strašno dejanje zblaznele ženske. V St. Janžu na Dravskem polju v hiši posestnika Fr. Seninška imajo 21-letno hčerko, ki je duševno

bolna. Dekle ni moglo trpeti domačega hlapca Blaža Koresa. Ko je hlapec slučajno stopil v hišo, v kateri se je nahajalo dekle samo, je nenadno pograbilo za sekuro ter ga udarilo z vso močjo po glavi. S prvim udarcem mu je zdrobila obraz ter ga pobila na tla, nato pa je še ležečega strahovito obdelala. Spodnja čeljust hlapca je popolnoma spačena, desna roka je hudo poškodovana in tudi po vsem telesu ima nevarne rane. Težko ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

d Zopet požar. Zgorelo je gospodarsko poslopje Elizabete Valentan, posestnice v Rživercih, občina Slovenja vas. Ogenj se je razširil tudi na sosednje gospodarsko poslopje Terezije Kores.

d Jugoslovanski parnik »Mrav« je trčil v estonski parnik »Marys«. »Mrav« se je potopil, njegovo posadko pa so rešili. Parnik je vozil v megli iz angleškega Rotterdama proti Sušaku.

d Gorelo je pri posestniku Ivanu Hojniku v Ješenici pri Račah. Ogenj je uničil ostreže na hiši in gospodarskem poslopiju.

d Odejo ji je zavezal čez glavo. V Križančevo hišo v Sp. Ložnici pri Mariboru se je splazil nepoznan ropar v času, ko je bila 70-letna Križančeva žena, ki je bolna ter leži v postelji, sama doma. Ropar ji je zavezal odejo čez glavo, da ni mogla kričati, vlomil nato v kovčeg ter odnesel 4000 Din. Njegovo početje je videla skozi okno mala sosedova hčerka, ki je poklicala pomoč. Ropar je z denarjem zbežal, nesrečni starki so pa jedva otehi življenje, ker se je pod odejo zaradi pomanjkanja zraka skoraj zadušila ter je bila že nezavestna.

d Šrambo za sode so uničili ognjeni zublji v Rošpohu pri Mariboru. Lastnik, mariborski trgovec Pucher ima 15.000 Din škode.

d Še en velik požar. V Brezulah, občina Rače, je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju posestnika Franca Fingušta. Zgorela je kolarnica, skedenj 2 parni, seno in slama, vozovi in

ALBUS

domače mlo varuje Vaše perilo!

**Dobi se povsod!
Pazite na ime Albus!**

orodje ter je škode 50.000 Din. Veter pa je zanesel ogenj s Finguštovega pogorišča na poslopje Štef. Lešnika in drugega Franca Fingušta Lešniku je ogenj upepelil skedenj, kolarnico in parno, hram, seno in slamo ter gospodarsko orodje ter je škode 25.000 Din, dočim ima Fingušt Franc št. 2, ki mu je zgorel hram, skedenj, kolarnica in 2 parni, škode 40.000 Din.

d Trije delavci so izgubili življenje. V St. Janžu na Dravskem polju se je zgodila nesreča, pri kateri so izgubili življenje trije delavci. Bili so zaposleni pri delih za regulacijo Drave med St. Janžem in Vurbergom. Ob navedeni uri je vozilo šest delavcev težko naložen čoln kamenja od levega, vurburškega brega, na desni breg. Ko so bili že prav blizu obrežja, kjer so nameravali kamenje odložiti, so zavozili nenadoma v nevarno vrtinec, kar je povzročilo, da se je čoln z vso težo prevrnil in potopil. Vseh šest delavcev je padlo v deroče valove Drave, ki je na tem mestu do 15 m globoka. Trem se je posrečilo z veliko muko priplavati na breg, tri pa so zagrnili dravski valovi, v katerih so našli nesrečni delavci smrt. Utopljenici so: 32-letni Ivan Pekola, 32-letni Alojzij Kranjc, oba iz Loke ter 35-letni Friderik Pečnik iz Rošje. Vsi trije so bili oženjeni. Zapustili so žene in obilo nepreskrbljenih otrok.

d Nesreča kamniškega mesarja. V sredo, 29. t. m., se je mesar in posestnik v Kamniku g. Grčar

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Toda na to nisi mislil, da se je moja ludomušnost obrusila na grški sofistikki. Kdor si zaželi Kvinktilijca za zeta, mora znati odpreti svojo blagajno brez zvijače. Ti mi pa mečeš drobtine, kot kakemu sužnju. Zato se pa spravi in beži daleč! Kajti, kakor hitro zaslede Germanko, bo vložil prefekt Servij tožbo zoper nasilje in moj sorodnik in naslednik Publij ti dal obriti glavo, okovati na roke železne obročke in te poslal v sardinske rudokope, kjer boš lahko pasel svoje oči na rudnini, od katere pa ne boš nikoli ničesar dobil!

Fabij je bil ves potrt. »Noč se je norčeval Mark. »Morda mi boš sedaj naredil pridigo o kreposti varčevanja? Samo začni, jaz te poslušam. Sedaj sem ravno razpoložen poslušati tak govor. Kot jurist bi moral vedeti, da je kazen za rop svobodne žene, izguba svobode in premoženja. Poleg tega je pa še to, da je ta Germanka nevesta rimskega državljana in visokega uradnika.

Mark se je naslajal na skrbeh svojega tasta. Njuni pogledi so se križali. Iz patricijevih oči je govorilo zaničevanje, iz oči obogatelega carinika pa bojazan in sovraštvo.

»Ali je res, kar... kar... govoriš?« je ječel Fabij. »Morda bi rad le denarja? Povej, koliko?«

»Ivoji milijoni nimajo sedaj nobene vrednosti. Samo čas te lahko reši zanjke, v katero si se ujel vsled lastnega pohlepa po denarju.«

»Tedad mi svetuj, pomagaj!«

»Svetuj, pomagaj!« si je norčeval Mark. »Saj si sam zadosti zvit in prebrisanost je tvoje glavno premoženje. Svetuj in pomagaj si sam!«

»Ali nisi moj zet?« je prosil Fabij.

»Vem, da me je usoda priklenila na tvojo bodočnost in zato ti moram pomagati. Toda za nasvete moraš plačati.«

»Rad! Koliko zahtevaš?« je rekel Fabij in se oddahnil.

»O sestercih bova govorila pozneje, sedaj pa poslušaj. Še danes boš zapustil Rim in čakal v svojem skrivališču na moja poročila. Upam, da bo imperator zadevo kmalu pozabil. Oblast Publjevja pa tudi ni večno. Čez eno leto bo vzel pretorsko oblast drugi, ki bo za zvenk denarja sprejemljivejši kot moj sorodnik. Tedad bomo pa zadevo zabrisali in pozabili in ti se boš vrnil nazaj v Rim.«

Fabij je prijel Marka za obe roki.

»Ne zahvaljuj se,« je nadaljeval Mark. »Ne delam tega radi tebe, ampak z ozirom na sebe. Kvinktilijec ne sme biti zet kaznjenca zaradi nesramnosti. Sedaj gre za to, kam se boš skril. Oblastnika v Galiji in Spaniji sta Publjevja prijatelja. V Azijo se vrne Avidij Kasij. Zato ne boš v nobeni teh provinc varen. Najbolje se skriješ v gozdovih svobodne Germanije, kjer imaš toliko posestev. Želim ti srečno pot in ako se boš poslovil od svoje hčerke, ji povej, naj bo napram svojemu možu darežljivejša, ako nimaš veselja predolgo se muditi med barbari.«

Za slovo je Mark pogledal svojega tasta zaničljivo in urno zapustil njegovo hišo.

Bil je strašno utrujen. Cel večerjani dan je preživel v amfiteatru, večer pri Luciju Veru, noč pa pri kockanju. Komaj se je še držal na nogah.

Ko je prišel domov, je slekel Mark Kvinktilij samo togo, jo izročil sužnju in odšel v spalnico. Tam se je kar oblečen vlegel na posteljo. Že je skoraj zaspal, ko se je odmaknila vratna zavesa in na pragu se je prikazala Livija.

Markova mlada žena s svojo nizko in čokato postavo, veliko glavo in malimi očmi, ni

bila lepa žena. Kljub mladim letom je imela starihav obraz.

Opazovala je moža, nato se mu je približala in začela govoriti trdo: »Prihajam se ti zahvalit za tvojo ljubeznjivost. Mislim, da se boš vrnil šele jutri ali čez en teden. Ti si res vzor zakonski mož!«

»Kako se mi dobi zdi,« je odgovoril Mark zdehajoč, »da imaš tako dobro mnenje o meni. toda prijetnejše bi mi bilo, ko bi svoje vzradoščenje o mojih krepostih pokazala pozneje. Kajti sedaj sem zelo zaspan, kot vidiš.«

Livija se je vgriznila v ustnice. »Mark!« je zaklicala jezno.

»Livija!« je odvrnil razjarjen. »Tega mora biti konec!«

»Česa?«

»Takega prezirljivega ravnanja. Jaz sem tvoja žena,« je rekla Livija z jeznim glasom in stiskala grozeče pesti.

»Ti nosiš moje ime in široki škrlatni rob na svoji obleki. Na tem ti je bilo največ ležeče. Kaj zahtevaš še več?«

»Livija!« je odvrnil razjarjen. »več ti ne dovoljujem, da bi prebil cele noči izven domače hiše!«

»Ti ne dovoliš? Kako pa misliš to storiti?« je vprašal Mark in se dvignil na svojem ležišču. »Predvsem, ne govori tako glasno! Kričeš bab ne morem trpeti. Saj nisi več v hiši carinika!«

»Jaz sem tu doma!« je kričala Livija vsa iz sebe. »Ta hiša je moja. Jaz sem jo iztrgala iz krempljev skopuhov. Vse, kar je notri je moje. Tudi tvoje ime, tvoje družinske dragocenosti, celo ti sam, ker sem te kupila.«

Sedaj je skočil Mark pokoncu.

»Oj, oj! Tako je? Torej kupila si me?... In čemu, ako smem vprašati?«

»Da boš moj mož.«

Cene vračal zvečer iz Ljubljane domov s svojim motornim kolesom. S seboj je imel prijatelja Cererja Alberta, ki je sedel na sedežu za njim. Na cesti iz Šmarce proti Duplici je v temi šele v razdalji treh metrov zagledal voznika z dvoprežnim vozom — brez luči. Za motociklista je bil mučen položaj, ali naj zavozl v konje, ki so mu prišli nasproti po napačni strani, ali pa naj zavozl v stran v občestni jarek. Grčar je močno zavrl svoje motorno kolo. Ker je bila cesta spolzka, je Grčal padel in si hudo poškodoval desno nogo pod kolenom, dočim je njegov prijatelj Cerer odnesel le lažje poškodbe. K sreči kmalu po nesrečnem dogodku privozil s svojim avtom g. Senica ul. iz Domžal, ki je oba ponesrečenca naložil v svoj avto ter ju odpeljal domov. Gosp. Grčarja so nato prepeljali v Ljubljano v Leonišče.

d Okrog 7 orolov gozda je zgorelo na Velikem Boču nad Selnico ob Dravi.

NOVI GROBOVI

d Vigred se povrne, vse se oživi... Na Vrhnikih je umrl 54-letni sodarski mojster Ignacij Oblak. — V Luki na Dravskem polju je preminul 47-letni posestnik in gostilničar Rajmund Dimnik. — V Vevčah je odšel h Gospodu po večno plačilo upokojeni višji papirniški uradnik Anton Pilz. — V Kamniku na Štuni je umrl 82-letni Anton Svetic, velik dobrotnik cerkve. — V Ljubljani so umrli: zvanječnik drž. žel. v p. Janez Vidic; inž. kemije in ravnatelj ljubljanske podružnice (tvrške) »Isis« Baltazar Bähler in ravnatelj bivše Kranjske hranilnice v pok. dr. Anton Schoepf. — Naj počivajo v miru!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Pisec »Sprememba travnika v njivo«: Se niste podpisali, zato v koš. — **V Senovo:** Dopisi, ki niso pisani samo po eni strani lista, ne zagledajo belega dne. — **Pošto, sprejeto v terek,** smo odložili za bodočo številko.

»In gospodar! Zakaj ne pristaviš, gospodar? Ti moraš vedeti, da Kvinktilijec ne prenese tuje volje nad seboj.«

»Zadosti si imel časa, da si izvedel, da tudi Livija Fabija ne prenese suženjstva.«

»In vendar ne bi bilo nič izrednega pri tem, ako bi pokazala hči oproščenca malo več pouzičnosti, kot ti.«

Livijin rumeni obraz je temno zardel. »Nesrečnež!« je siknila.

»Podla kačaja je zakričal sedaj Mark skrajno razdražen. »Ti me mučiš s svojim bogatvom, ki preračuna vsaki as... ti me vsaki dan žališ s svojo baharjijo in doto... ti mi predbacivaš moje dosedanje življenje, kot bi bilo tvoje! Ti mi vse zagreniš in se obenem čudiš, da izgubim potrpežljivost! Ti me imenuješ nesrečneža, ti hči Fabija? Ti si drznica žaliti Kvinktilijca, ti sužnja!«

Mark je precejval svoje moči, ko je mislil, da bo zlato s časom zabilsko razliko med njim in Fabijem. Ko je bil pa sedaj prisiljen Fabija in njegovo hčerko v vsakdanjem obnevanju spoznati, je začel uvidevati, da so stvari, ki se ne dajo kupiti z denarjem, pa tudi ne z denarjem zbrislati. Vsaka kretanja teh od castihlepa sestradih ljudi mu je bila gnusna, čutil se je, da ga odbijajo njihove navade in družbe, nazori in nagoni. Kar je nekaka družabna olikanost površno zakrila, to se je pokazalo v ožjem obnevanju v vsej nagoti.

Mark si je podprl glavo z obema rokama in se zatopil v misli zadnjih tednov ter prišel do spoznanja, da ga je njegovo pričakovanje v vsakem oziru varalo. Mesto da je poročil ubogljivo, zadovoljno in popustljivo deklico, si je napravil nevarnega zmasja. Mesto darciljivega tasta, je dobil vsiljivega stražnika svojega ravnana.

Bridko se je nasmejal in glavo še bolj globoko povesil. Ali naj se za zopet ločiti? Zakonske ločitve so bile v Rimu Antoninov tako nekaj

PO DOMOVINI

K zgodovini kočevskih Slovencev

Do 18. oktobra 1865 smo Slovenci v Mozeltju pokorno molčali. Ni se smela v naši farni cerkvi oglašati slovenska nabožna pesem, ne slovenski Očenaš in ne slovensko oznanilo, dasiravno nas je v tej fari dobra tretjina. Tega dne je prišel k nam slovenski duhovnik opravljat sv. mašo. Poslan je bil k nam iz Kočevja Radu te prilike smo Slovenci zaprosili, da ememo enkrat nastopiti s slovenskim petjem. Ker se nam takrat ni dovidelo petje, smo na posredovanje pristojne oblasti dosegli, da nam vsako nedeljo in praznik prečitajo slovenski evangelij in slovensko oznanilo. Vsako tretjo nedeljo v mesecu pa se vrši slukna božja v slovenskem jeziku. Čuje se slovensko petje, slovenska molitev in slovensko oznanilo. Najbolj zanimivo pri tem je, da nam igra na orgle popolnoma slepi mladenič. Še bolj zanimivo je pa tudi to, da smo na belo nedeljo imeli priliko opazovati, kako je nekaj znanih nemških oseb pri čitanju slovenskega evangelija nalašče sedelo. — Kmalu bo na vsakem drevesu zarezan ali narisan Hitlerjev križ. Veliko nedolžnih dreves bo dalo življenje za kľukaste križe. — Ustanovili smo krajevno organizacijo JJK. Ustanovili smo tudi Kmečko zvezo in še eno novo organizacijo, ki je namenjena samo za nas kočevske Slovence in ki se imenuje »Slovenska Straža na Kočevskem«. Predseduje ji naš neutrudljivi slovenski prvoboritelj g. svetnik Škulj.

Da bomo dobro kosili

Ce ima kosci vse v najboljšem brezhibnem stanju, ima moč za dva, če pa brusil ne zna. Še z velikim trudom nikamor ne pride. Pri brušenju rjaj se osla vleče ob kosi v ostem kotu, največ do 15°. To je zelo važno. Vleče naj se osla od kose proč ne proti ojstrini, pa tudi čim manj po dolgem po ojstrini. Nekateri kosci postavijo koso pri brušenju e kosilem pokoncu predce, rob kose proti sebi. Boljše pa je narobe koso postaviti posebno predce, rob kose pa od sebe. Pri sadnjem načinu se klop tako nezumno obrabi, da je mogoče celo jutro in dopoldne kositi trdo travo brez klepanja.

Za pritrditev kose na koso. Posebno, kdor kleplje sneto koso ali koslar ne nasajene kose že iz varno čaju mora jemati s seboj rinček na vijak, ključ z eno nekaj zamude, posebno še, vzeti. Temu se odpomore, katerin se z enim lahkim na kosiše brez vsakega praktičnem, preskušeno od ugodno ocenjen, patentiran poveril prodajo kosirja tvrdo Moste, na Zaloški cesti.

Ponikve - Dobropole. Dne 6. aprila t. l. je bil v Kmetijsko-gospodinjki v Ponikvah sklep gospodinjstkega tečaja. Na tečaju je bil javni izpit, pri katerem smo videli, da so se dekleta zelo veliko naučile. Prihodnji gospodinjstki tečaj se bo pričel 15. septembra in bo trajal do 15. decembra. Dekleta, prigrisite vsaj do 1. avgusta t. l. — Vsako drugo nedeljo popoldne ob 3 bomo v poletnih mesecih imeli rožničevsko pobožnost: pridigo, blagoslov rožnih vencov, sveč in slik, procesija in naposled pete litanije Matere božje. — Po tej verski pobožnosti bomo imeli v Zdravstvenem domu vselej predavanje o zdravstvu. Kazali bodo tudi filme. Prihodnja rožničevska pobožnost bo 10. maja popoldne ob 3. — Zadrudni zdravnik ordinira vsak terek, četrtek in soboto od 8—12 in od 2—6, ob nedeljah od 10—12.

Dobrava pri Kropi. Prosvetno društvo je uprizorilo igro »Črnošolec« z zelo lepim uspehom. V nedeljo, dne 10. maja bo zopet predstava. Ne zamudite! — Pri društvu smo ustanovili dobrodelni odtsek, ki bo po svojih močeh pomagal podporne potrebnim članom. — Med nasprotniki je tudi nekdo, o katerem nismo mislili, da mu je katoliška prosveta trn v peti. Povemo mu, da se bo še kesal, če nas bo pri delu oviral.

St. Lambert. V minulem tednu smo pokopali moža, zavednega in poštenega, trdne domače korenine, Zeleznika Jožefa, pos. v Završniku. Zasluzi naš spomin, ker je bil mnogoletni dosledni na-

navadnega, da se radi tega nihče ni čudil. Vsak njegovih prijateljev je bil večkrat poročen, pa zopet ravno tolikrat ločen. Toda čemu? Potem bi se moral še tretjič poročiti, da bo mogel živeti na svoj način in vendar je bil že sit življenja. Večkrat ga je napadla taka otožnost, da je izgubil zavest. Posebno je čutil po vsaki veselo prebiti noči, da tako uživanje povzroča gnus do življenja. Zato mu je bilo vse že mrzko, ker mu ni nudilo ničesar novega in je bilo zato dolgočasno. Vino, ženske, neslane šale in kockanje — v tem ni znal odkriti tudi najboljši duhovit njegovih vrstnikov nič novega. Vedno isto...!

»Ali ima za me življenje sploh še kako vrednost?«

Marku so se poteze na obrazu nategnile v zaničevanje. Črne peroti smrti so prhutale nad njegovo glavo. Ako bi mu bil v tem trenutku kdo ponudil posodo s strupom, bi jo bil Mark brez obotavljanja izpraznil do zadnje kapljice. Ni se strašil skrivnosti drugega sveta. Kajti večno zaničevanje in zasramovanje vseh verskih nazorov mu je zabilsko zadnje sled kake vere. V smrti je iskal on samo veselje večnega, neskaljenega mira.

Ko je sedel tako sključen in zamišljen, oči napol zaprte, je zašumela za njegovim hrbtom vratna zavesa in ženska roka se je dotaknila njegove rame. Še zmenil se ni za to, ker je mislil, da je Livija.

»Ali si nerazporežen, Mark?« je vprašala Kornelija Tulija z zvонkim glasom.

Mark se je ozrl.

»Ti si tu, Tulija?« je rekel in jo prijel za roko. »Kako je prav, da me obiščeš! Ravno čutim potrebo, da se nagledam prijaznega obraza.«

»Ista potreba je privedla mene k tebi,« je tiho odvrnila Tulija.

Mark jo je trudno pogledal.

»Zdi se mi, da si blede, Tulija. Ali si mar tudi ti že prišla na moje stališče?«

»Publij je danes poslal železni prstan,« je odgovorila Tulija s povesenimi očmi.

»In sreča te je tako prevzela Razumem...«

»Ni veljala meni novica z zaročnim prslanom...«

»Ne tebi?... Komu pa?« je začudeno vprašal Mark.

»Mucijile«

Mark je spustil Tulijino roko. Strmel je s svojimi steklenimi očmi pred se. Ona pa je trgala svojo obleko.

»Sreča nas je zapustila, Tulija,« je rekel Mark po kratkem molku. »Vračunala sva se. Jaz pa čim hitreje koprnjenje po kraljevstvu sen.«

»Jaz pa še ne,« je trdo odgovorila Tulija in ponosno vzdignila svojo lepo glavo. »Umreti brez maščevanja, to je za sužnje! Osveta osladi prestano razočaranje!«

Prebledela je še bolj kot prej a bila je to posledica jeze, ki je sevala iz njenih oči.

»Mucija ni tega kriva,« je pripomnil Mark.

»Drznula se je prekrizati moje nakane... vseeno ali vedoma ali slučajno!«

»Toda Tulija, ona je naša ožja sorodnica,« je zopet pripomnil Mark.

»Enkrat sem ti že povedala, da sem sebi sama najbližja sorodnica,«

»Vem, da ne poznaš odpuščanja. Kaj pa nameravaš storiti?«

»Odriniti jo!«

»Ali imaš dokaze?«

»Imela jih bom. Prišla se te vprašat, kateri pretor sodi kristjane?«

»Za osumljence iz senatorskega stanu je Publij.«

»Publij! In ti praviš, da me je sreča zapustila? Celo Furije bi si ne mogle izmisliti grozovitejšega maščevanja. Publij bo sodil Mucijo! Hahahale«

(Dalje.)

ročnik »Domoljub«, ki ga je vedno rad bral. Zanimalo ga je vse, zlasti pa »Domoljubov« poročila in pojasnila zastran hranilnic in posojilnic. Pokojni je bil 80 let v odboru Posojilnice in prav toliko let v kraj. šolskem odboru. Tu ni užival počitka, zato pa želimo in upamo, da bo Gospod Bog tam v večnosti pokojnemu najboljši plačnik.

Kastevčev oče s Pane pri Lipoglavu so slavili te dni 80 letnico svojega rojstva v krogu svojih najbližjih sorodnikov. Rodili so se na Polici št. 6 pri Višnji gori v znani in obče spoštovani Bregarjevi hiši leta 1856, kateri je gospodaril Šeme Matevž, ki je dočkal 91 let. Koliko dela, koliko bridkosti in koliko doživljanj je za njimi. Vojake so služili v Trstu, Splitu, Sinju in so se tudi udeležili leta 1878 avstro-ogrsko okupacije Bosne in Hercegovine. Ko so se priženili na Pance, so morali najprej urediti že precej razpadli dom, potem pa so hodili poleg svojega kmetovanja tudi po bližnji in daljnji okolici popravljati zvonike, kozolce, vodnjake itd. Tudi sedaj na starost jim ni pokoja. Ker ne morejo drugega, pietejo košare in popravljajo orodje. Dasi imajo že nad 8 križev na rami, hodijo še vedno pridno ob lepem vremenu v cerkev na Lipoglav, če tudi jim nekoliko nagaja leva noga. Imajo pa zato močnega lesenega konja v eni, in če treba tudi krepke dežnik v drugi roki za vsak slučaj. Mnogo lepega in zabavnega znajo povedati iz svojega življenja in to tako pristno šegavo, da se človek naravnost razvedri v njihovi družbi. Prejšnje čase so pridno prebirali tudi »Domoljub« ob svojem čebelnjaku, na katerega so naročeni od 1. številke; sedaj pa, ko jih je vid zapustil, pa ga jim morajo prebirati vnuki. Kot pristni slovenski grči želimo še mnogo let mirnega in zadovoljnega življenja.

Raka pri Krškem. Zadnji nedeljo v aprilu je bil na Raki sestanek zaupnikov JRZ iz številnih občin okraja. Poročal je o splošnem političnem položaju banov. tajnik JRZ g. Matej Tomazin. Zborovali so ga navdušeno pozdravljali, in to tembolj, ker je bil v uračnih dneh pred leti prav na

Raki aretirani. Banski svetnik g. dekan Anžič je poročal o pripravah za elektrifikacijo okraja. Okr. tajnik g. A. Strukelj pa je priporočal obnovitev Kmetiskih zvez. — Našo župno cerkev smo prav okusno očistili in prebelili. Vse je pripravljena, da sprejme v Juliju novomašnika, stopajočega prvič pred oltar Gospodov.

80 letna krščanska mati. — Na Vinkovem vrhu pri Žužemberku je na Jurjevo doživela 80 let vzorna krščanska mati Ana Štrumbelj. Njena velika gostoljubnost je znana daleč naokoli. Kdo izmed žužemberških gospodov kaplanov ne pozna dobre »Petkove mame«? — Ob priliki maševanja na oddaljenem Adamovem griču, te gospe prijazno sprejema in po domače pogosti. Pa tudi za druge ima vedno odprte roke in srce. Kljub visoki starosti še vsako nedeljo, večkrat pa tudi med tednom, obišče nad eno uro oddaljeno župno cerkev in dela še vsa dela. Njen življenjski načrt obsega štiri točke: Moli, delaj, trpi in v Boga zaupaj! Vzorci materi želimo, da bi tako šla dočkala še deveti križ!

Breznica n. Skofjo Loko. Bog je poklical k Sebi bogoslovca g. Pavla Stanonika. Po kratki in mučni bolezni je dne 25. aprila previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal. Bil je ves vdan v voljo božjo. Svoje prijatelje fante je do konca svaril in opomnil, naj ostanejo zvesti svoji Materi Mariji. Fantje ga bodo težko pogrešali, ker jim je delal vedno veselo družbo. Bil je vseskozi, celo svoje življenje res vnet borec za katoliško stvar, zato si je izbral duhovski poklic, da bi mogel čim več dobrega storiti za zveličanje duš. Toda Bog ga je hotel

imeti pri Sebi, zato ga je utrgal iz naše srede in ga prestavil v nebeški vrt. Naj uživa pri Bogu vedno plačilo, žalostim ostalim pa naše iskreno sožalje — Bog plačaj vsem, ki so kaj pripomogli k pogrebu ali prej, ko je bil gospod Pavle bolan! Ribnica. Kako veselje je nas vse prevzelo, ko nam je postal naš bivši nar. poslanec g. Škulj iz Belgrada veselo vest, da je uspelo dokončno izvršiti pomembno delo, o katerem se govori že delj časa, a skoraj nismo mogli verovati, to je tlakovanje državne ceste od Ribnice do Dolenje vasi in ureditev mostov, kar je proračunano na 1 milj. 540.000 Din. Po zatrditvi gradbenega ministra g. Škulja, ki je v tej zadevi interveniral, je tudi kredit za to delo dobljen in odprt. Sedaj se bo vršila javna licitacija oddaje dela, kar se pošlje še v potrditve ministru in nato se začne z delom. Kako dobrodošlo bo to delo, ki znači, da bo prišlo v Slovenijo 1 in pol milijona dinarjev in velik del te vsote bo vzelo delavstvo in del tega bo ostalo v dolini. Vse priznanje vladi, ki ne išče blagra ljudstva v politikarjenju, marveč v koristnem gospodarskem delu. Z vsa vneto se bo delalo na to, da se dobi denar tudi še za druge kraje ob tej cesti: Mrava, Banja Luka in Fara. Po vseh g. Škulja se je gradbeni minister zainteresiral tudi za ureditev vodovja v dolenjaški občini, kar znači rešitev ubogega kmeta, ki vsako leto vsled povodnji ogromno trpi! Taka vlada zasluži vse zaupanje in podporo!

NAZNANILA

n. Prosvetno društvo v Kresnicah priredi dne 10. maja t. l. za svojo 25 letnico igro: »Deseti brat«, Začetek ob pol 3.

n. Gorenjski fantovski dan pri Sv. Primožu nad Kropo se bo vršil dne 10. maja t. l. po sledečem redu: ob 8 zjutraj sv. maša z nagovorom, ob tričetrti na 10 pridiga, nato sv. maša, po sv. maši pa slavnostno zborovanje, na katerem govori dr. Basaj in dr. Šmajd.

n. Ponor, čebelarji! V nedeljo, dne 10. maja predava g. prof. Verbič v Bistričici nad Kamnikom o čebelarstvu, posebno o vzgoji in odhri mati. Začetek ob 8 zjutraj. Popoldne izlet k plemeniti postaji v Bistrico. Vsi čebelarji vabljenei.

Spetšuj službenca; zvest služabnik je skrit zaklad pri hiši. — Ob revščino si marsikdo briše črevlje. —

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

Zdrnil se je:

Ozki soj luči je trenutno jasno obseval obraz njegove ranjke in mlinar se je kar prestrašil. Napadla so ga mešana čustva in vprašanje na katero si ni mogel odgovoriti.

Ali je to truplo, ki tu leži: res ona, njegova žena, s katero je živel v zakonu dolgih petnaest let? Kako je čudno sijalo iz obličja, ki je bilo strahotna maska! Saj ni mogoče, da je to truplo še pred kratkim živeło, da je bil ta obraz prijozen in še vedno lep?

Napenjal je možgane kakor bi mislil na nekaj nerazumljivega in si skušal predočiti nekaj, kar je videl samo v megleni nejasnosti, ne pa obraz ne, ki je živeła z njim in sta bila vedno skupaj ter sta prenašala združeno borbo življenja.

Spomnil se je, kako je prišel k nji ponoči, se vsedel poleg krste in opazoval ženin mravi obraz. Slišal se je, da bi čuvsivoval kakor tedaj, ko je bila še živa, da bi v spominu z njo še enkrat preživel vsa leta. A ni mogel. Smrt se mu je režala nosproti, ogabna strahotna, a resnična brez okrasov in lepotečija, gola in strašna.

In ko je ponoči begal okoli in mislil na ženo, je spel in spel vedno jasneje spoznaval, da mu je Agata zdaj popolnoma tuja, da je z njenim življenjem ugasnilo vse, kar je bilo med njima in to priznanje ga je bolelo. Dožil je samega sebe, češ, da je brezskrbnež. Pošem se je spomnil, da je vsega kriva ljubezen, saj ni nikoli ljubil svoje žene s listo silno ljubeznijo, ki je zakoreninjena v dveh ljubečih se dušah ki sta res ena velika in močna duša v dveh telesih in živela skupaj ter ne čutila vsakdanosti. Da, samo zato se mu je zdaj Agata odtujila, ker je ni nikoli tako globoko in resnično ljubil.

Ta misel mu je bila tegobna, rad bi se je otresel, pa se je še bolj pogrezal v premišljevanje.

Včasih si je priznal, da je duševno utrujen in da je notranje ohromel zaradi udarca, ki ga je dobil tako nepričakovano. Kakor sleg se je nekajkrat zaletaval po mlinu in sam ni vedel, kaj sploh hoče, tako so ga mučile bolne misli.

In zdaj je spel stal pred njenim truplom in jo spel opazoval. Moral je k nji, moral jo je obiskovati, moral jo je gledati, a ko je prišel, ga je bolešno čustvo pričelo trpinčiti, da bi najrajši kričal.

Obrazil si je znojo čelo, se še enkrat ozrl na ranjko in zaprl za seboj vrata, vendar je čutil, da jih ni zaprl, da gredo vse težke misli z njim in ko se jih bo otresel se bo vrnil, da ga objamajo in prično stiskati.

Poglabljen v premišljevanje je Pečovski stolp počasi čez dvorišče. Nikoli ni slišal, da bo toliko premišljeval o ranjki, če mu kdaj umre — Bolelo ga je tudi spoznanje, da je ni ljubil dovolj vdano, česar zdaj ni mogel več popraviti, ker ga je žena zapustila tako nepričakovano. Da, morda res ni bil z njo dosti dober, čeprav je poskušal biti. Če je ni ljubil kakor bi jo bil rad, pač ni bil kriv sam, saj se je dovolj premagoval in jo skušal rad imeti.

Včasih mu je trenutno zalebdela bežna njena slika iz prvih let njunega zakona, a še preden si jo je ogledal v svoji duši, je odmelela in mu puštila samo bolešno praznino in spoznanje, da sta z Agato ločena, da je ne bo na svetu nikoli več videl take kakor je bila in da se samo trapi s svojimi mislimi.

Priznal si je, da je truplo ranje povsem nekaj drugega, kar je bila ona, ko je imela v sebi življenje, dušo. Da truplo je človeku neznanu in tuje, če smrt položi čezenj svojo skrivnostno mračno tenčico, človek ga gleda in se trudi spoznati ga, a ne more.

Res ni ljubil svoje žene s listo globoko ljubeznijo nepokvarjenih duš in tudi ne kakor za-

ljubljenec, ki je srečen, ker se poroči z dekletom, ki ga ljubi ter uživa v tej ljubezni posebne staj in notranje ugodje, ker sta tako ubrano ustvarjena drug za drugega. Toda, ali ni bil dovolj navezan na svojo Agato? In zdaj je bila posledica vsega te liha osamelost, čuvsiva pa skoro nič, listega čuvsiva, da bi žaloval in je le samo razglabljal ter si sam vsiljeval bolečino in jo zametnjal z utrujenostjo in napatostjo svojih živec.

Vendar se je Pečovskemu fiste dni po ženi ni smrti vse dozdevalo popolnoma drugačno, kakor prej, ko je živel z njo. Bilo mu je, da se je smrt dotaknila vsega okoli njega in je vse zgopecatno preobličila in omrtvila, saj je bila vsaka stvar drugačna kakor prej, brez listega krepkega življenjskega soja, ki vzbujaj v človeku podzavedno pravo veselje do dela in truda.

Posestvo je bilo zdaj brez gospodinj in že je čutil, da se skrbi počasi kupičijo in bo moral vse prenašati sam. Mlinarica je res šele izdihnila, a gospodar je že gledal vrzel, ki jo je zarezala smrt, saj Agata ni nikoli mirovala in je vse imela tako urejeno, da je vsak trenutek časa uporabila. Tudi sicer je s svojo skromno naravo na vse blagodejno uplivala. Da, tudi tega ni bilo več, nikogar ni bilo, ki bi dal stvarjem lepši izraz in skušal obdržati povsod veselo in mirno razpoloženje, ki varuje hišo pred notranjo nevihto.

Ko je hodil počasi okoli, je začutil, da so mu noge drsele kakor pravemu starcu. Jedko se je zasmejal, ker je bila trenutno njegova bolest tako silna, da so mu vsled prišika na možgane prišle solze v oči. Zdej se je hipoma zbal strahotne ožalnosti, ki ga je objela šele tedaj ko ni več opazoval Agatinega trupla. Vendar je nad svojo boljo še vedno dvomil, da ni dovolj resnična, zlasti še ker si ni mogel predočiti ranjke kakršna je bila ko je še živeła in je njena slika takoj odblegla, če se je le spomnil na njeno mrto masko.

V tej čudni pretirani razdvojenosti ga je obšla večkrat vrtoglavost, da se je moral opreli,

P I S A N O P O L J E

Sueški prekop in Italijani

Doslej je Italija prepeljala skozi Sueški prekop 309.000 vojakov in 52.000 delavcev, namenjenih za Abesinijo. V drugi polovici lanskega leta se je z italijanskimi ladjami peljalo tod okoli 250.000 vojakov in delavcev, v letošnjih mesecih pa 180.000 mož. V domovino se je vrnilo v istem času okoli 70.000 mož. Torej je v Abesiniji še 361.000 mož, živih in mrtvih. Istočasno je Italija prepeljala skozi prekop 22.000 avtov, 510 letal, 30.000 mul in 9000 kamel. Samo v prvih 12 tednih letošnjega leta so Italijani prepeljali 37.000 ton municije, splošnega tovarnega blaga pa v prvih letošnjih treh mesecih 300.000 ton. Ob teh številkah imamo lahko predstavlo o italijanski premoči v Abesiniji.

Mlajšo je sam poročil

Ze drugi se je oženil 85 letni Murtez Rustem Meka, krojač za kmetške obleke iz Djakovice, in sicer z neko 16 letno deklico. Po arnautskem običaju je istočasno oženil tudi svojega sina s starejšo sestro svoje mlade žene.

Milijonar brez spanja

V Kalkuti v Indiji živi milijonar Raj Bahadur, ki že dve leti ni zaspal. Da bi našel primerno zdravilo, je poslal oglas v mnoge časopise in obljubil polovico svojega ogromnega premoženja tistemu, ki najde lek, da bo Raj lahko vendar enkrat zaspal. Na nasvet v nekem nepodpisanem pismu, se je milijonar dvignil vsak dan po eno uro z zrako-

plovom v veliko višino in je po zletu že spal 20 minut. Če bi trdo na polju delal cel dan, bi bilo milijonarjevo spanje najbrže še daljše in tudi »zdravilo« bolj poceni.

Boj belgijskega parlamenta proti nenravnosti

Belgijski parlament je sprejel zakon proti nenravnostvenosti (nemorali). S tem zakonom je prepovedano prodajanje, razširjenje in izložba nespodobnih slik in knjig, kakor tudi predstava nenravnostnih filmov v kinematografih. Da je zakon sprejet, ima največje za-sluge belgijska katoliška akcija, ki se je z vso vnemo zavzela za ta zakon in delala zanj.

Španski komunisti more in požigajo naprej

Kljub odredbam oblasti in podaljšanju izjemnega stanja se v Španiji množijo spopadi, atentati in požigi. Oblastem se je posrečilo vsaj do neke meje obnoviti red in mir po večjih mestih, zato pa se je torišče politične borbe pre vilo na deželo.

V Argandí, manjšem mestu je na seji občinskega odbora nenadoma eksplodiral peklenjski stroj. En občinski svetnik je bil ubit, štirje nevarno ranjeni. Po mestu so zažgali več hiš pristašev desničarskih strank. — V Coriji del Rio je večja skupina levčarjev udrila v cerkev, jo oplenila, oskrunila in zelo poškodovala. Prišlo je do demonstracij. Na koncu so komunisti porušili cerkev in proglasili, da bodo na njenih razvalinah zgradili svoj »ljudski dom«. — V Madridu sta dva ne-

znanca z orožjem napadla nekega delavca, ki je znan pristaš voditelja španskih katoličanov Gilla Roblesa. Delavec je bil težko ranjen.

Žarki, ki nas napravijo nevidne

Cudovita je že stara iznajdba Röntgena, ki je iznašel žarke, ki predro skozi vsako trdo steno. Zdaj poročajo, da je madžarski znanstvenik Pribil odkril žarke, ki z njihovo pomočjo človek postane neviden in napravi nevidno tudi svojo okolico. Pribil je odpoval v London, da tam izpopolni svoje zanimive poskuse. Pribil je dognal lastnost tistih žarkov takorekoč po naključju. Ko je nekoč v svoji delavnici delal, je zapazil, da so mu nekateri predmeti in celo nekateri ljudje, ki so pravkar stali zraven njega, naenkrat izginiti. Ugotovil je, da se to dogaja vedno znova takrat, kadar te ljudi in te predmete obseva nekateri določeni žarki, s katerimi se je bil Pribil pravkar pečal. Zato je začel s temi žarki delati poskuse. Ko je to zadevo že prilično dobro dognal, je povabil večjo družbo strokovnjakov in jim svoje dognanje pokazal. Iznajdba je vzbudila veliko zanimanje.

Zanimiv boj s tihotapci

Dne 3. februarja t. l. so prignali tihotapci v neko obmejno vas 20 konj. Za to je zvedel domačin Lojze Malnar št. 30 iz Bača pri Postojni. Ker je imel neke obračune z enim izmed tihotapev in jih je hotel oslopariti, pa se mu ni posrečilo, je šel in iz maščevanja opozoril na to miličnike. Miličniki so obkolili hišo ter ujeli enega izmed tihotapev ter nekaj konj. Ujetega tihotapca so pretepli, drugim pa se je posrečilo uiti. Pri pretepanju se je zlasti odlikoval kapetan milice. Nato so ujetnika odpeljali na komando. Bil je spremljan od petih

sicer bi tebebnil kakor snop po fleh. Prestrašil se je, da bi nazadnje moral še sam obležati. Ne, klonil ni hotel, ne smel!

Bolesna nepotost je kmalu popustila in čutil se je spet olajšanega in pomirjenega ter brez bolečin.

Nenadoma se je spomnil, da je bila pač volja njegove žene tako tesno združena z njegovo, da je šele po njeni smrti mogel dojeti vrzel, ki je zazijala, ko je Agala umrla in je vsled tega zaznal v sebi nepričakovano mehkužno mlahavost, kakor bi v njem vse umrvelo. Da, volja njegove žene je morala pač tudi krepiti njegove sile, saj je gospodinja nenehoma mislila nanj in strmela za tem, da bi mu v vsem in povsod je ustregla.

Sploh pa si ni mogel odgovoriti na vprašanja, ki so se mu pojavljala v duši, se kupičila, se izmalčila, spremenila spet v druga, zamotana, dvomljiva in nejasna, ki si jih ni znal niti tolmačiti in se naposled spet pojavljala prvotna in nerešena, dražeča ga.

Da bi si priznal lastno šibkost se je stromoval, čeprav je vedel, da taki trenutki prevladajo tudi pri najmočnejših dušah in jih trenutno ohromae, da za hipe klonijo in se čutijo šibkeje bolj kakor najšibkejši.

Skušal je delati, da bi se raztresel, a ni se mogel pomiriti. Nemirna senca ranike je begala povsod po mlino, česar se je dotaknil, je čutil, da se je prav listega doloknila tudi ona, ki je bila še vedno med njimi. Čutil je njen dih, čeprav si nje ni mogel jasno misliti in se je kar bal listega spačnega zagonefnega obraza, ki ga je bolezen tako brezobzirno skazila in skvarila.

Nemiren in neustavljen je pohajal s hiše v mlín, z mlina na dvorišče in od tod spet v hleve, odkoder je prihajal nazaj v hišo razdražen in armrajoč, kjer ga spet ni držalo in je pričel svojo pot znova.

Bil je silno nestrpen. Vsled večnih misli na ženo, nejasnih slik, vsiljivih vprašanj, praznine, ki ga je vedno bolj obdajala, je postal zadirčen

in silen, saj si ni vedel tolažbe in je tudi ni iskal. prepričan, da mora tako biti, da mora prebiti ta tegobni čas. Rad bi se sam razokopal ali razkričal, ni se mogel, saj je bila povsod Agala in misel na njo ga je spremljala tudi v nemirnem spanju.

Po sivi poljski poti, razpokani od suše, se je počasi premikalo troje ljudi. Vsi trije so bili oblečeni v rjave, povoščene halje, na obrazih so imeli povoščene krinke, segajoče čez glavo globoko na prsi. Tegobno so se prestopali, kakor bi nosili s seboj vso strašno bolečino in trpljenje tistih dni.

Prvi, mlajši je nesel na rami kramp in lopato, drugi je imel v roki posodo z apnom in butaro brinja, a tretji, največji in vidoma najkrepkejši, je korakal zadnji z dolgo palico v roki, ki je imela mesto konice železen kavelj.

Taki so bili tedaj grobarji, ki so pokopavali mrljice, katere je pokosila smrt zaradi strahotne morilke kuge.

Vsi trije so korakali proti hosti. Namenili so se pokopati na kugi umrlega berača Čička.

Morda bi mrljic še dolgo ležal in trohnel ob gozdu, pa se je slučajno peljal mimo zdravnik Ćambič, ki je takoj poslal grobarje, naj prosijska pokopljejo. Pridrtil je v mesto ves bled in razburjen, ker je že od daleč opazil, da je Čiček umrl vsled kuge. Takoj se je jel kaditi z brinjem in se mazati z dišavami saj ga je mrljic že s svojim smrdom opozoril na ne. Zdravnik je kar trepetal, da bi se sam ne nalezel te strahotne bolezni, saj je šlo za življenje.

Grobarji so se ustavili nekaj korakov pred truplom in se spogledali.

Večji je začrtal v tla prostor za grob in mlajša sta takoj pričela kopati jamo poleg mrtveca. Delala sta spretno in hitro. Starejši se je vsedel nekoliko proč v travo in opazoval oba kopača.

Ko je bil grob dovolj globok, sta se manjša dva umaknila in čakala z lopatama v rokah, da bi storil tudi tovariš svoj doživotni

Večji je pristopil in spretno zasadel palico s kavljem mrljicu v suknič, iruplo nekoliko dvignil in že je zdrknilo v grob.

Manjša dva sta priskočila in potresla apne tam, kjer je Čiček ležal in tudi v gomilo. Nato sta zasula grob. Ko je bil zasut sta ga pokrila s kamenjem, ki so ga vsi trije nabrali na koncu bližnje njive, kjer je bila kamnita grmada. Treb je malomarno kimal in mrmral da je vse opravljeno.

Nato so prostor, kjer je berač ležal prekopali ga še poseli z apnom in se počasi odpravili proti cesti.

Niso še dolgo hodili ko so se spet ustavili. Oni, ki je nosil butaro brinja, jo je vrpel na tla, večji jo je razvezal in zažgal s kresalom.

Vsi trije so podržali na ognju rokavične roke, naker so kol na povelje slekli svoje povoščene sukne in krinke ter jih pomolili nad dim, da so se razkužile, in so še ponovno razkužili rokavice. Palico s kavljem, kram in lopato so polili z octom, ki ga je večji nosil v majhni steklenici, kavelj so še posebej položili v žarečo žrjavico, da je kmalu rdeče zažarel. Eden je iz gozda prinesel še nekaj suhljadi in jo naložil na ogenj.

Ko so se odkrili in odvrgli krinke, so bili vsi trije zardeli in znojni ter so se kar oddahnili. Vsi trije so se spustili na zeleno košenico in se spogledali kakor bi se sploh ne poznali.

Oba manjša fanta, sta bila doslej neznanca, a večji ni bil nihče drugi kakor nekdanji pečovski hlapec Tomaž, ki je klical tovariša za Tiba in Toueta.

Komaj so se vsedli, so segli v svoje notranje žepce in privlekli na dan vsak svojo steklenico žganice.

(Dalje prih)

miličnikov in kapetana ter uklenjen. Sredi vasi so to družbo čakali trije tovariši ujetega s poleni. Tako so se razdelile sile obeh strank: šest oboroženih s orožjem proti trem s poleni. Pričela se je sredi vasi bitka, katere konec je bil: nekaj miličnikov je obležalo, drugi z oficirjem pa so jo junaško odkurili. Tihotapec, ki je bil uklenjen, je odnesel za spomin verigo.

RADIO

od 7. maja do 14. maja 1936.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, 13.15 Plošče, 14 Borza, 19 Čas, vreme, poročila, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

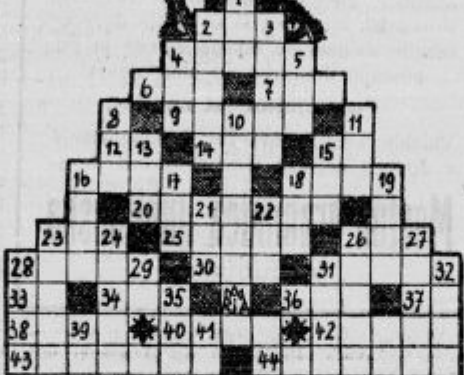
Četrtek, 7. maja: 18 Radijski orkester, 18.40 Slovensčina za Slovence, 19.30 Nac. ura, 20 Prenos iz Beograda: »Čarobna piščal«, opera; v odmoru: časovna napoved, poročila, objava sporeda. — Petek, 8. maja: 11 Šolska ura, 18 Obzorje gospodinjic, 18.20 Plošče, 18.40 Naša brezposelnost, 19.30 Nacionalna ura, 20 Pevski koncert »Ljubljanskega Zvona«, 21 Plošče, 21.20 Kvintet Hmtadra, 22.30 Angleske plošče. — Sobota, 9. maja: 18 Radijski orkester, 18.40 Pogovori s poslušalci, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zunanji politični pregled, 20.20 Pester večer s sodelovanjem članov rad. dramske družine, radijskega orkestra in plošč, 22.15 Pesmi in šlagerji. — Nedelja, 10. maja: 8 Telovadba, 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda, 8.45 Koncert tamburškega orkestra, 9.40 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano, 11 Plošče, 11.30 Mladinska ura, 12.15 Koncert št. Jakobškega pevskega društva, 16 Kmetijska ura: Čebe-larjem na med in rojenje, 16.20 Radijski orkester, 17 Samoizbramba kmetijskega in delavskega dekleta, 17.15 Radijski orkester, 18 Plošče po željah, 19.50 Prenos šmarinic iz cerkve sv. Cirila in Metoda, 20.30 Klavirski koncert, 12.15 Micky-jazz kvartet, 22.15 Pester spored. — Ponedeljek, 11. maja: 18 Zdravstvena ura, 18.20 Plošče, 18.40 Kulturna kronika, 19.30 Nac. ura, 20 Spominski večer ob 60letnici rojstva Ivana Cankarja, 22.15 Radijski orkester. — Torek, 12. maja: 11 Šolska ura: Proslava ob 60letnici rojstva Ivana Cankarja, 18 Radijski orkester, 18.40 Demonska vera himalajskih gorčučev, 19.30 Nac. ura: Jurjevanje in narodni plesi, 20 Prenos opere Fra Diavolo iz Zagreba, v I. odmoru: Glasbeno predavanje, v II. odmoru: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. Konec ob 23. — Sreda, 13. maja: 18 Otroška ura, 18.20 Izrezovalna dela, 18.40 Izleti na dolensko stran, 19.30 Nac. ura, 20 Koncert godalnega orkestra Orkestralnega društva v Ljubljani, 21.30 Slov. narodne in umetne pesmi (pevski oktet), 22.15 Plošče. — Konec ob 23. uri.

Rečica ob Savinji. Na poziv načelstva Kmetijskega društva v Rečici ob Savinji se je vršilo kmečko zborovanje, z namenom, da se tudi pri nas pokrene akcija za dvig cen kmečkim pridelkom. Zborovanje so vodili člani društvenega načelstva, kot govorniki so nastopili sami kmetje. Ugotavljali so se vzroki propadanja kmečkega stanu ter smernice, po katerih se bo treba ravnati, da se težljajajo nevdružne razmere, zlasti se je poudarjalo težnja disciplina kmetov. Izvoljen je bil širši odbor za posamezne kraje. Izvoljeni odborniki naj bi po vaseh ustanavljali podobore, ki bodo ocenjevali živino. Na prihodnjem sestanku izvoljenega odbora pa se bo sestavil ožji delovni odbor, ki bo vodil gibanje za dvig cen kmečkim pridelkom in vzdrževal stike s enakimi odbori sosednjih krajev. Na zborovanju so sprejeli tudi primerno resolucijo.

Ustanovni občni zbori Krajevnih kmečkih zvez. V nedeljo, dne 10. maja t. l. Dev. Marija v Polju: V Društvenem domu po prvi sv. maši. Govori g. dr. Voršič iz Ljubljane; Brezovica p. Ljubljani: V Katoliškem domu po prvi sv. maši. Govori g. ing. Skubic iz Ljubljane; Sv. Katarina nad Medvodami: Zborovanje Kmečke zveze ob 3 popoldne za zgornji del občine Dobrova. Govori g. dr. Voršič iz Ljubljane.

Uganka:
„Kraljica maja“

Navpično: 1 mesec, 2 vodna ptica, 3 stran neba, 4 slišimo pri strelu, 5 del sobe, 8 vladar, 10 najlepša žena sveta, 11 zelo pogosta okrašava v računskih knjigah, 13 mesto - središče krščanstva, 15 izpuščaj na koži, 16 najspodnejši prostor v hiši, 17 velika lesena posoda, 18 zelo preprosto orožje, 19 prvi človek, 21 nevarna zver, 22 stvar,

s katero stolčejo pravišče krino, 23 moško ime, 24 ime, ki ga je imel sv. Pavel pred spreobrnjenjem, 26 ima konj na vratu, kadar je vprežen, 27 kar mora plačevati posestnik državi, 28 reka v Sloveniji, 29 nikalnica, 31 strašna naležljiva bolezen, 32 vodna žival, 35 isto kot 1 navpično, 39 tretja oseba ednine od pomožnega glagola »biti«, 41 pritrjevalna šenica. Vodoravno: 2 ima vsak človek na glavi, 4 žival, ki pleče mrežo, 6 glavno pecivo ob žeganju, 7 prevozno sredstvo, 9 drugi izraz za zvezdo repatico, 12 ploskovna mera, 14 drugi izraz za darilo, 15 osebni zaimek, 16 hipno glasno vpitje, 18 zemeljski spremljevalec na poti okoli sonca, 20 mesto v severnem delu Slovenije, 23 mora obuditi vsak pri spovedi, 25 učence na gimnaziji, 26 isto kot 17 navp., 28 drug izraz za »hudič«, 30 delo čebel, 31 nadležna žuželka v motvirnih krajih, 33 isto kot 12 vodoravno, 34 čistilno sredstvo, 36 opojna pijača kot dodatek k čaju, 37 osebni zaimek, 38 ima vsako drevo, 40 žito, 42 ptič, ki spremlja ladje daleč na morje, 43 cerkveni izraz za velikončno veselje, 44 drug izraz za koledar.

Arterioskleroza

Poapnenje žil se imenuje pojav, ko pričenejajo izrabljene krvne žile postajati trde, krhke in neelastične. Tako se srce mo vedno bolj naježati, da zamore kri poganjati skozi žile. V sled tega se poveča tudi krvni tlak. Če je proces že toliko napredoval, lahko krhke žile (arterije) tudi počijo. Ta pojav se imenuje kap.

Vzroki poapnenja žil so različni: slaba sestava krvi, motnje v prebavi, zaprtje, prekomerno uživanje alkohola, zastrupljenje krvi vsled sečne kisline. Vzporedni pojavi so: omotica, srčna slabost, utrujenost, otrpnenje rok in nog, glavobol in motnje pri hoji.

Zdravljenje: Paziti je na lahko in redno čiščenje, kar se doseže z dnevnim pitjem 1-2 skodelic Planinka čaja, ki urejuje čiščenje.

Dijeta: Priporočila se lahka hrana. Omejiti pa se je kar največ v uživanju alkohola in kajenja. Potrebno se je mnogo gibati na svežem zraku in kopati se. Reg. S. 529/36.

Manufakturo po ugodnih cenah in velikih izberih nudi državnim uradnikom tudi na obroke **Običajnica za Slovenijo**, Ljubljana, Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze). Do preklica nudimo blago tudi na branilne knjižnice članic Zadrutne zveze, Ljubljana.

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

Je imela minulo nedeljo svoj redni občni zbor za poslovno leto 1935 po delegatih in v navzočnosti vladnega komisarja g. dr. Bano Milana iz Ljubljane. O delovanju minulega leta so poročali načelnik g. dr. Ivo Šorli, kakor tudi ostali funkcionarji. Iz njihovih poročil posnemamo, da je imela Ljudska samopomoč v vseh oddelkih 8949 članov, ki so bili zavarovani skupno za 76.160.000 Din. Blagajniško poročilo izkazuje na prometu čez 85 milijonov dinarjev; na pogrebniinah in podporah se je izplačalo 5.718.949 Din. Bilanca koncem 1. 1935 izkazuje na aktivih Din 4.880.620,34, katerim stojijo nasproti pasiva v znesku 59.945 Din 25 p, tako da je znašal rezervni fond Din 4 milij. 820.666,09. Zvišal se je torej za Din 1.273.904,33. Pravila so se deloma spremenila, bistveno sauo glede znižanja dajatev, ki se je določilo začamo do prihodnjega občnega zbora po predlogu zavarovalno tehnič. strokovnjaka za vse štane enakomerno za 30%; s tem se je dosednji način znižanja pogrebneine povprečno o milii.

Rešitev križanice „Pomlad“

Vodoravno: 1 čuri, 5 osat, 6 moka, 7 od, 8 lani, 10 aj, 12 uzda, 14 bau, 15 ob, 17 SHS, 19 Sava, 21 star, 22 siten, 23 ta, 24 Evropa, 28 oven, 29 ovadba, 31 Alah, 33 ne, 34 lata, 35 bogotajec. Navpično: 1 Slovenec, 2 usoda, 3 rak, 4 Italija, 9 nađuha, 11 Domoljub, 13 zastava, 16 ban, 18 sreda, 19 siv, 20 Atene, 21 stol, 22 soha, 25 Rab, 26 Pač, 27 alo, 30 oče, 32 at, 36 ja.

Vse denarne posle

denarnih zavodov, vrednostne papirje vojno škodo nakup in prodajo izposlujc najugodnejše Trg. sg. bančnih poslov AL Planiršek, Ljubljana, Beethovnova 14-1 Telefon 35-10. — Za odgovor znamko Din 3—

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov? Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov: **Uprava izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52**

NAJCENEJŠI ČEVLJI TVRDKÉ ANT. KRISPER

LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Otroški iz črnega ali rjavega usnja

Vel. 20-25 Din **16'-**
 „ 26-28 Din **19'-**
 „ 29-35 Din **29'-**

Zenski iz črnega ali rjavega usnja z usnatim podplatom

Din **65'-**

Iz črnega ali rjavega usnja z usnatim podplatom

Vel. 30-35 Din **42'-**
 „ 36-39 Din **59'-**
 „ 40-45 Din **69'-**

Moštova esenca

„**Mostin**“. Z našo umetno esenco si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena eni steklenici za 150 litrov 20 Din po pošti 35 Din, 2 steklenici po pošti 55 Din. — Prodaja samo

drogerija KANC, Ljubljana
 Židovska ulica in v Nebotičniku.

Če bi ne bilo revščine, bi ne bilo umetnin. — Kdor pravočasno dolgove plačuje, si nalaga kapital. —

ZULJI

Če so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo, dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomočite noge v to mlečno kupačo, se bo izločil kisik ki je nosilec zdravih soli, prodrl bo v znojnice, sdraveč in umirjajoč kožo in kožno tkivo.

Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omehtali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splashnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjše, kakor poprej. — Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zelo zmerna.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUBA«?

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izviračo gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vtr blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
 v Ljubljani.

V neki vasi so pridelili svojevrstno tekmo, kdo bo največ pojedel. Prvenstvo je odnesel neki mešetar, ki je pospravil vase celo stegno teleta, hleb kruha, veliko skledo solate in celo potico. Ko se je vračal domov v družbi znanec, jim je dejal: »Pa nikar ne pravite tega moji ženi, drugače mi še večerje ne bo dala.«

ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa „**HERSAN ČAJ**“, mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsona, šef-zdravnika v Bengaliji (Angloška Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost „**HERSAN ČAJA**“ in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (gihu), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju. „**Hersan čaj**“ se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

„**RADIOŠAN**“, Zagreb, Dukljaninova 1

Reg. B. št. 14001 z dne 6. VI. 1935.

Zdravnik: »Glejte, da ne boste pijančevali in da boste imeli dovolj spanja.«

Bolnik: »Razumem. Upam pa, da mi tega sveta ne boste zaračunali, kajti tudi na policiji so mi že to povedali.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali ope prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo noslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in anrobo.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Vsakovrstne čevlje

si najugodnejše nabavite pri Jernej Jeraj, Zapoge 10, p. Smednik.

Grenčice in rum

se naredi iz žganja fig in rosin, kako? Pove Franc Cvek v Kamniku.

Kolesa

(Dü.kopp), kromirana s krom, muhi in bistniki po 1100— Din. — Kolesa cenajše vrste od 700— Din naprej. Diamant, Wanderer, Opel itd. najcenejše edinote pri M. R. Pleševl v Preski pri Medvodah.

Malo posestvo

oddam v najem. Istotam naprodaj 4 krave in voz. Rudnik 52, Ivan Goll.

Več bikov montafonske pasme prodaja Živ. zadruga št. Jernej.

Maniše posestvo

za 3—4 glav živine kupim ali vzamem v najem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 6256.

Deklo

vajeno kmečkih del. sprejem takoj. Založnik, Notranje gorice 7, p. Brezovica.

Koso

pritrđite z enim pritiskom. Zelo praktične patent kosi, sirje, prvovrstne kose in ostalo železnino, barve, šipe itd. dobite pri tvrdki »Kovina«, Ljubljana-Moste.

Rmečke zaščite

vse posle izvršuje. — Posojila preskrbuje: Gospodarsko-pravna pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/L.

Prilijako stiskalnico

vreteno 160 do 200 mm, na motorni pogon, kol tudi male ročne stiskalnice, kupim. Ponudbe na tvrđko A. Kassig, Ljubljana, Židovska 7.

Kolesa

malo rabljena in nova zelo poceni kupite edino pri »Promete«, nasproti Križanske cerkve. Tudi ob nedeljah dopoldne na ogled.

Z čevljarska vajenca

sprejemam ter prodam letovročni šivalni stroj. Jernej Jeraj, Zapoge 10 Smednik.

Več vos slame

prodam Jenko Antonija, Lipica št. 2.

Pripravili smo

za Bin-kosti še večjo izbiro oblek in perila po znižanih cenah pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14.

Za stavbno dobo 1936

Vam nudi železnina

Fr. Štupica, Ljubljana.

Gospodarska cesta št. 1 ves stavbni material: Trboveljski cement, belonsko in drugo železo, pločevino, žrpalke, okovje, vse predmete za kopalnice i. t. d. — Zahtevajte tudi razstreliva, rakete, topiče, čebelarke potrebščine! Ponudite v nakup staro železo in druge kovine ter čebelni voski!

Davčne zadeve

priročbe, prošnje za odpis, takene zadeve: Davčna poslovalnica, Selenburgova ul. 7/L.